

LIETUVOS AGRARINIŲ IR MIŠKŲ
MOKSLŲ CENTRO
JONIŠKĖLIO BANDYMŲ STOTIS

Dr. KAZYS PLESEVIČIUS

GYVENIMAS IR MOKSLINĖ VEIKLA.

BIBLIOGRAFIJA

Dr. Kazio Plesevičiaus 100-osioms gimimo metinėms

2014

UDK 631.8(474.5)(092)(01)
PL-52

Sudarytojai dr. Stanislava Maikštėnienė ir dr. Vytas Mašauskas

Bibliografiją sudarė dr. Stanislava Maikštėnienė,
dr. Irena Krištaponytė ir dr. Elena Mališauskienė

*Agrochemikas
dr. Kazys Pleševičius
(1914–1984) –
ilgametis Joniškėlio bandymų stoties
vyresnysis mokslo darbuotojas,
Agrocheminės laboratorijos vedėjas*

Dr. KAZYS PLESEVIČIUS

Gyvenimo aprašymas

- 1914-06-16 Gimė Grinkavos vienkiemyje, Onušio vlsč., Trakų apskr.
- 1921–1925 mokėsi Trakų apskr. Aukštadvario pradinėje mokykloje
- 1925–1929 mokėsi Trakų apskr. Aukštadvario progimnazijoje
- 1929–1933 mokėsi Prienų „Žiburio“ gimnazijoje
- 1933–1937 studijavo Dotnuvos žemės ūkio akademijoje
- 1935–1937 dirbo Dotnuvos žemės ūkio akademijos Chemijos technologijos katedros laborantu
- 1937–1939 dirbo Dotnuvos selekcijos stoties Agrochemijos laboratorijos vedėju
- 1937 m. buvo Karo mokyklos kursantas
- 1939 m. stažavo Danijos, Švedijos ir Latvijos mokslo tyrimo įstaigose (~6 mėn.)
- 1939–1945 dirbo Vilniaus agrochemijos stoties direktoriumi
- 1940 m. apgynė diplominį darbą „Uogos kaip žaliava vaisvyniams“ ir įgijo agronomo-fitotechniko specialybę
- 1945-01-14–06-13 kalėjo Vilniaus Lukiškių kalėjime
- 1945-06-13–1954-10-15 kalėjo Vorkutos sunkių darbų kalėjime
- Nuo 1954-10-15 gyveno tremtyje Sibire be teisės grįžti į Lietuvą
- 1956-07-04 gavo atostogų su galimybe aplankyti Lietuvą

- 1956-02-09 prof. V. Čaikauskas įteikė laišką Lietuvos žemės ūkio ministrui V. Vazalinskui dėl agrochemiko K. Plesevičiaus reikalingumo Joniškėlio bandymų stočiai ir būtinumo ją grąžinti į Lietuvą
- 1956-11-16 Joniškėlio bandymų stoties jaunesnysis mokslo darbuotojas ir laboratorijos vedėjas
- 1958-05-01 Joniškėlio bandymų stoties laikinasis vyresnysis mokslo darbuotojas
- 1959-07-31 Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo instituto Joniškėlio filialo Agrochemijos laboratorijos vyresnysis mokslo darbuotojas ir laboratorijos vedėjas
- 1967 m. apgynė daktaro disertaciją „Fosforitmilčių veikimas ir jų efektyvumo didinimas kai kuriose Lietuvos TSR dirvose“
- 1967-12-30 Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo instituto Joniškėlio bandymų stoties vyresnysis mokslo darbuotojas
- 1968-11-27 Joniškėlio bandymų stoties vyresnysis mokslo darbuotojas ir Agrochemijos laboratorijos vedėjas
- 1984-11-20 mirė eidamas 71-uosius metus, palaidotas Trakų r. Aukštadvario kapinėse

Apdovanojimai

- 1977-11-15 Lietuvos TSR žemės ūkio ministerija suteikė Lietuvos TSR žemės ūkio pirmūno garbės vardą už ilgametį kūrybingą darbą agrochemijos srityje ir aktyvią visuomeninę veiklą
- 1978-02-24 Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo institutas apdovanojo garbės raštu už racionalizacinius pasiūlymus ir jų įgyvendinimą

Pratarmė

Agrarinių mokslų daktarui Kaziui Plesevičiui 2014 m. birželio 16 d. būtų sukakę 100 metų. Garbingam jubiliejui skirtame biografiniame leidinyje plačiau apžvelgtas talentingo mokslininko, žymaus agrochemiko, mokslinių tyrimų laboratorijų kūrėjo ir vadovo, aktyvaus mokslo žinių skleidėjo, politinio kalinio, ilgamečio Joniškėlio bandymų stoties vyresniojo mokslo darbuotojo, jautraus, tauraus šeimos žmogaus sudėtingas gyvenimas ir veikla.

Dr. K. Plesevičiaus bibliografija apima jo studijų Lietuvoje ir užsienyje ir kartu mokslinės veiklos pradžią nuo 1936 m. iki pat gyvenimo pabaigos 1984 m. su netikėta ir skaudžia 11 metų tremties pertrauka. Publikuojami atsiminimai apie dr. K. Plesevičių, jo paties gyvenimo nuotrupos iš laiškų, rašytų žmonai Julijai iš studijų akademijoje, mokslinių stažuotių Skandinavijos šalyse, žmonai bei sūnui Algirdui ir kt. iš lagerio Vorkutoje. Didelę dalį biografijos sudaro žmonos Julijos, bendradarbių, kaimynų atsiminimai, iš kurių svarbiausi – marčios Adelės Dudzinskaitės-Plesevičienės bei anūkės Eglės Plesevičiūtės-Skolevičienės surinkti ir išsaugoti Kazio rašyti itin jausmingi, prasmingi, kupini meilės artimui ir Tėvynei, gražių prisiminimų, taurių jausmų, tačiau ir tragiško skausmo persmelkti laiškai.

Leidinyje pateiktas vieno ar kartu su bendraautoriais išleistų knygų, straipsnių, mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos įvairiuose leidiniuose, tyrimų ataskaitų sąrašas. Bibliografiją užbaigia atsisveikinimo žodžiai, pasakyti Lietuvos žemdirbystės instituto direktoriaus pavaduotojo Aniceto Onaičio 1984 m. lapkričio 22 d. Aukštadvario kapinėse, palydint amžinybėn staiga išėjusį dr. Kazį Plesevičių.

Dėkojame visiems, pasidalijusiems prisiminimais ir prisidėjusiems prie šio leidinio parengimo bei išleidimo – redaktorei Daivai Puidokienei ir dizainerei maketuotojai Irenai Pabrinkienei.

Sudarytojai

GYVENIMĄ PASKYRĘS AGROCHEMIJAI

Dr. Vytautas Mašauskas

LAMMC Žemdirbystės institutas

Žymus Lietuvos agrochemikas, agrochemijos mokslinio tyrimo laboratorijų įkūrėjas, talentingas mokslininkas, aktyvus švietėjas, stalinizmo laikų politinis kalinys, ilgametis Joniškėlio bandymų stoties vyresnysis mokslo darbuotojas, agrarinių mokslų daktaras Kazys Plesevičius 2014 m. birželio 16 dieną būtų šventęs šimto metų sukaktį.

Kazys Plesevičius gimė Grinkavos vienkiemyje netoli Aukštadvario, Trakų apskrityje. Vidurinę mokslą baigė Prienu gimnazijoje. Nežinia, ar nederlingi tėviškės laukai, ar sunkiai besiverčiantys tėvai ir kiti ūkininkai, ar nepaprasto grožio Dzūkijos gamta paviliojo jaunąjį Kazį gyvenimą susieti su žemės ūkiu. Aplenkęs gabių jaunuolių laukiančias Kauno mokyklas, 1933 m. atvažiavo į Dotnuvos žemės ūkio akademiją. Žemės ūkio studijų ėmėsi labai rimtai. Jo kruopštumas ir preciziškumas neliko nepastebėti. Jau trečiaisiais studijų metais buvo paskirtas dirbti į Chemijos technologijos katedrą laborantu. Toks įvertinimas jaunuolį paskatino dar labiau gilintis į chemiją. Labai pravertė ir vokiečių bei lenkų kalbų mokėjimas. Atlikęs daug bandymų ir šimtus cheminių analizių, parengė originalų diplominį darbą „Uogos kaip žaliava vaisvyniams“, kurį labai gerai įvertino profesūra, o autoriui buvo suteikta diplomuoto agronomo-fitotechniko kvalifikacija.

1937 m. baigęs Žemės ūkio akademiją, K. Plesevičius buvo paskirtas Dotnuvos selekcijos stoties Agrochemijos laboratorijos vedėju. Su dideliu užmoju ėmėsi laboratorijos steigimo darbų, Skandinavijos šalyse studijavo agrochemijos laboratorijų techniką ir analizių metodikas.

Kaip gabus organizatorius, 1939 m. pabaigoje K. Plesevičius paskiriamas ką tik įsteigtos Vilniaus agronominės chemijos stoties direktoriumi. Įkūrus šias įstaigas buvo išplėtoti agrochemijos moksliniai tyrimai. Tačiau prasidėjęs karas sutrukdė taip reikalingą Lietuvos žemės ūkiui darbą. K. Plesevičius, kaip ir tūkstančiai to meto inteligentų, sovietinės okupacijos metais buvo suimtas, įkalintas ir ištremtas į Sibirą. Teko iškentėti vienuolika bado, šalčio ir moralinio pažeminimo metų.

1956 m. grįžęs iš tremties įsidarbino Joniškėlio bandymų stotyje. Sunkių išgyvenimų kupini metai neužgožė jo darbštumo, kūrybiškumo, neužtemdė šypsenos. Su neišsenkama energija ėmėsi statyti Agrochemijos laboratorijos pastatą. Tuo sunkmečiu K. Plesevičius parodė daug kantrybės,

inžinieriaus-statybininko ir racionalizatoriaus gebėjimų. Stigo statybinių medžiagų, o labiausiai – įrangos. Pats braižė, projektavo, ieškojo. Ir per trumpą laiką – dvejus metus – laboratorijos pastatas buvo pastatytas. Joniškėlio bandymų stoties Agrochemijos laboratorija iš gyvenamojo namo palėpės persikėlė į erdvas dviejų aukštų patalpas su laboratoriniais kambariais ir tuo laiku modernia aparatūra, pavyzdžių džiovavimo ir ruošimo analizėms įranga, vietine katiline su centriniu šildymu.

Laboratorijos vedėjo kabinete, šalia knygų pilnų lentynų, prie rankraščiais, metodikomis apkrauto stalo K. Plesevičius iki pat gyvenimo pabaigos kūrė, rašė ir vadovavo laboratoriniams darbams bei kitiems tyrimams.

Remiantis laboratorijos cheminių analizių duomenimis buvo galima giliau pažvelgti į dirvožemį ir augalus, juose vykstančius procesus, papildyti lauko ir vegetacinių bandymų metodais atliekamus tyrimus, įvertinti tiriamų priemonių įtaką derliaus kokybei, spręsti aktualias Šiaurės Lietuvos sunkios granulimetrinės sudėties dirvožemių chemizavimo problemas. Laboratorijos našumą rodo per metus atliktų analizių skaičius, naujojoje laboratorijoje padidėjęs nuo 4 200 iki 20 000. Augaluose tirta žalių baltymų, fosforo, kalio, riebalų, ląstelienos, krakmolo, cukraus, baltyminio azoto, vitamino C ir kt. kiekiai; dirvožemyje tirta įvairios rūgštumo formos, humuso, suminio bei mineralinio azoto, augalų pasisavinamo fosforo, kalio, kalcio, magnio ir kitų elementų kiekiai. Be šių analizių, kurios buvo bandymų sudėtinė dalis, laboratorija analizavo ir pieno riebumą, mėsos bei kitų produktų kokybę.

Paminėtina, kad 1964 m. prie Joniškėlio agrochemijos laboratorijos buvo įsteigta Žemėtvarkos projektavimo instituto Analitinė agrocheminių analizių grupė. Jos moksliniu konsultantu buvo paskirtas K. Plesevičius, o grupės vadove – V. Subačiūtė-Bagdonienė. Šios grupės tikslas buvo paspartinti šalies dirvožemių pirmojo turo tyrimus. Juos užbaigus, po dvejų metų veiklos Agrocheminių analizių grupė buvo panaikinta. Per dvejus metus buvo atlikta apie 120 tūkstančių dirvožemio analizių.

Nuo pat pirmųjų mokslinio darbo metų K. Plesevičius rūpinosi cheminių analizių metodais. Tai rodo jo pirmasis straipsnis „Agrocheminių metodų reikšmė racionaliam dirvos tręsimui“, 1940 m. išspausdintas žurnale „Žemės ūkis“, ir vėlesni darbai. Jame sklandžia kalba, kaip brandus, kvalifikuotas mokslininkas aptarė pirmuosius Danijoje ir Švedijoje taikytus H. Egnerio (H. Egner), G. Kiolerio (G. Köhler) ir F. Nydhalio (F. Nydahl) sukurtus fosforo bei kalio nustatymo dirvožemyje metodus, įvertino galimybę derlių susieti su dirvoje esančių maisto medžiagų kiekiu. Pažymėdamas cheminių analizių svarbą, straipsnio įžangoje K. Plesevičius rašė: „Kiekvienas ūkininkas, berdamas trąšas, yra susirūpinęs, kad trąšų pavidale į dirvą įdėtas kapitalas jam su procentais grįžtų. Neigiamos laukų

bandymų pusės verste verčia ieškoti naujų, greitų, pigių, kiekvienu atskiru atveju charakteringą atsakymą duodančių metodų“. Autorius straipsnį baigia tokia išvada: „Iki šiol Lietuvoje į agrocheminius metodus, tręšimo klausimams spręsti buvo kreipiama labai mažai dėmesio. Tik šiais (1940 – aut.) metais Agronominės chemijos stotyje pradedama daryti čia paminėtų ir kelių nepaminėtų šios srities metodų laboratorinis palyginimas. Jį baigus ir surinkus savo krašto davinius, bus galima pradėti šia kryptimi plataus masto dirvožemio tyrinėjimus“. Tuo buvo išreikšta bene svarbiausia agrochemijos mokslinio darbo kryptis. Nuo pirmųjų analizų ieškojo tinkamiausių analizavimo metodų. Be jau minėtų, įsivaintų Agronominės chemijos stotyje, fosforas dirvožemyje buvo nustatomas Kirsanovo, kalis – Peivės metodais, vėliau – Egnerio-Rimo metodu. Joniškėlyje ir Lietuvos žemdirbystės instituto Agrocheminių tyrimų centre atlikus daug tyrimų, buvo priimta dirvožemyje esantį augalų pasisavinamą fosforą ir kalį nustatyti pažangesniu Egnerio-Rimo-Domingo (A-L) metodu. Tačiau sunkios granulimetrinės sudėties dirvožemiuose judriajam kaliui nustatyti A-L metodas K. Plesevičiaus netenkino, todėl agrochemikai analitikai tęsė tokiems dirvožemiams tinkamesnių metodų paieškas.

Didžiausias ir vertingiausias K. Plesevičiaus palikimas yra pagal jo sukurtas metodikas padaryti lauko bei vegetaciniai bandymai ir laboratoriniai tyrimai aktualiausiais agrochemijos klausimais, parašytos mokslinės ataskaitos ir jų duomenimis paremtos rekomendacijos, straipsniai, brošiūros, knygos ir kitos publikacijos.

K. Plesevičius buvo kvalifikuotas bandymų metodikų kūrėjas. Metodinių komisijų nariai mažai ką jam galėjo patarti ar jo parengtas metodikas pataisyti. Tačiau bandymų imdavosi tik turėdamas apsvastytą ir patvirtintą metodiką. Stropiai vykdė tai, kas joje buvo parašyta, to paties reikalavo ir iš kitų.

Jau pirmieji Lietuvos ūkių dirvožemių tyrimai parodė, kad dauguma jų turi mažai fosforo, o pramoninių fosforo trąšų buvo skiriama nedaug. Nestigo tik fosforitmilčių. K. Plesevičius su bendradarbiais Joniškėlio bandymų stotyje ir kituose Lietuvos žemdirbystės instituto padaliniuose atlikę daug bandymų ir laboratorinių tyrimų nustatė, kokiose dirvose, kokiomis sąlygomis fosforitmilčiai gali duoti naudos. Gautų tyrimų duomenimis, neutraliuose ir silpnai rūgščiuose sunkiuose priemoliuose ši trąša pasirodė esanti neefektyvi, tačiau rūgščiuose dirvožemiuose atstojanti pusę ir daugiau superfosfato veiklumo. Buvo iširta, kad fosforitmilčių veiksmingumą galima padidinti ir dulkėjimą sumažinti darant mišinius su superfosfatu bei kalio trąšomis. Išsamią fosforitmilčių tyrimų studiją K. Plesevičius pateikė disertacijoje „Fosforitmilčių veikimas ir jų efektyvumo didinimas kai kuriose Lietuvos TSR dirvose“, kurią 1967 m. sėkmingai apgynė ir įgijo žemės ūkio mokslų kandidato (dabar daktaro)

mokslinį laipsnį.

Lietuvoje nebuvo tokių trąšų, kurių K. Plesevičius nebūtų tyrinėjęs. Tai nitrofoska, amoniako vanduo, skystos kompleksinės trąšos, karbamidas, amofosas, presuoti fosforo bei kalio mišiniai ir daugelis kitų. Stokojant fosforo trąšų itin svarbu buvo efektyviau naudoti gautąsias. K. Plesevičius ir jo vadovaujami darbuotojai bandymais įrodė, kad nedidelis 50 kg/ha kiekis granuliuoto superfosfato, javų sėjos metu įterpto į eilutes, efektyvumu prilygsta 200–250 kg/ha kiekiui paprasto superfosfato, prieš sėją išbarstyto pakrikai. Tačiau visiems javams patrešti, kad ir nedideliu kiekiu, superfosfato neužteko. Reikėjo nustatyti, kuo galima pakeisti superfosfatą. K. Plesevičius netruko ištirti ir pagal efektyvumą įvertinti įvairių trąšų tinkamumą javų lokaliai tręsimui: granuliuotas superfosfatas, presuotas fosforo ir kalio trąšų mišinys, amofosas, nitrofoska.

1966 m. Jonavoje pradėjus gaminti skystas kompleksines trąšas (SKT), žemdirbiams reikėjo rekomendacijų, kaip jas naudoti. Vadovaujant K. Plesevičiui, Lietuvos žemdirbystės institute, jo filialuose ir bandymų stotyse (iš viso 7 padaliniuose) buvo pradėti išsamūs tyrimai. 1971 m. apibendrinus duomenis nustatyta, kad SKT 9-9-9 ir 7-20-0 efektyvumas žiemkenčiams bei vasariniam javams prilygsta birių trąšų ekvivalentinio maisto medžiagų kiekio efektyvumui. Vidutinio sunkumo dirvožemiuose tinkamiausias miežių tręšimo SKT laikas – 2–3 lapelių tarpsnis, jas galima naudoti kartu su herbicidais, žiemkenčiams geriau išpurkšti pavasarį, vegetacijos pradžioje, o kaupiamiesiems augalams – prieš sėją arba sodinimą.

XX a. šeštajame dešimtmetyje Lietuvos žemės ūkiui buvo peršama diegti kitose respublikose sukurtas naujoves: organinius bei mineralinius mišinius, neapdorotas durpes, įvairias pramonės atliekas, stimulatorius ir kt. K. Plesevičiaus ir kitų mokslo darbuotojų nuomonė buvo tvirta: mūsų šalies sąlygomis nepatikrintų priemonių nerekomenduoti. Atlikus preliminarinius tyrimus daugelis tų naujovių nepasitvirtino. Taip Lietuvos ūkiai buvo apsaugoti nuo bereikalingo darbo ir išlaidų.

Iki šių dienų neprarado aktualumo K. Plesevičiaus parengtos rekomendacijos apie šiaudų naudojimą dirvoms tręsti. Jo duomenimis, kai 1 tonai užariamų šiaudų išberama 10 kg azoto, galima tikėtis ekvivalentinės mėšlo normos efektyvumo, tačiau be azoto priedo užarti šiaudai pirmaisiais metais augalų derlių net sumažina.

Per netrumpą laikotarpį institute, jo filialuose, Joniškėlio ir kitose bandymų stotyse buvo sukaupta įvairių augalų tręšimo azotu, fosforu ir kaliu lauko bandymų duomenų. Reprezentuodami įvairias dirvožemio skirtybes jie neturėjo tiek reikšmės, kiek jiems suteikė kvalifikuotai sugrupavęs ir apibendrinęs K. Plesevičius. Jo padarytomis tręšimo laiko

išvadomis ir rekomendacijomis vadovaujamosi iki šiol.

Per šešis žemės ūkio mokslinio tyrimo įstaigų veiklos dešimtmečius buvo padaryta daugiau kaip du tūkstančiai tręšimo bandymų. Jų duomenis iš ataskaitų buvo nepatogu naudoti. K. Plesevičius, sugalvojęs savitą kodavimo sistemą, sudarė pirmuosius tręšimo bandymų duomenų rinkinius. Po jo mirties šį svarbų darbą tęsė J. Bėkštytė, vėliau – E. Mališauskienė. Iš viso buvo parengti ir išspausdinti penki duomenų rinkinio tomai, kuriais naudojami agrochemikai ir visi, atliekantys tręšimo tyrimus.

Gilias pėdas Joniškėlio priemolyje K. Plesevičius įmynė įrengęs ir 24 metus vykdęs sudėtingus stacionarius tręšimo sistemų palyginimo bandymus. Vargu ar buvo galima sutelkti daugiau tirtinų klausimų šių bandymų aštuonių variantų schemeje. Įvairiai tręšiant organinėmis ir mineralinėmis trąšomis kasmet auginti septynių rūšių augalai, visi su biologinėmis skirtybėmis, savitais agrotechniniais reikalavimais. Galima tik įsivaizduoti, kiek rūpesčių ir darbo turėjo bandymų vykdytojas ir jo padėjėjos nuo dirvožemio pavyzdžių paėmimo, tręšimo, sėjos iki derliaus susvėrimo ir išanalizavimo. Koks ilgas ir nelengvas buvo kelias tų skaičių ir išvadų, kol juos bandymininkas galėjo įrašyti į mokslinę ataskaitą. 1983 m. K. Plesevičius sukauptą gausią 147 metinių bandymų medžiagą apibendrino 206 puslapių ataskaitoje, kuri buvo labai gerai įvertinta recenzentų.

Iš padarytų daugelio svarbių išvadų paminėtinos šios: 1. Sunkiose dirvose mėšlą geriausia įterpti vieną kartą sėjomainos rotacijoje cukriniams runkeliams; tona mėšlo derlių padidina 69,4 pašarinio vieneto. 2. Pusę normos paskyrus žieminiams kviečiams, pusę – cukriniams runkeliams, mėšlo efektyvumas daug mažesnis. 3. Mėšlu patręšus neatsparius išgulimui kviečius, gautas mažiausias efektas, o atsparius – derliaus priedas gautas beveik toks pat, kaip patręšus cukrinius runkelius. 4. Septynių laukų rotacijoje mineralinėmis fosforo ir kalio trąšomis užtenka tręšti tris kartus (kas dvejus trejus metus), atitinkamai padidinus jų normas. Be to, ilgalaikių tyrimų metu išryškino įvairių tręšimo mineralinėmis bei organinėmis trąšomis sistemų įtaką dirvožemio agrocheminėms savybėms, augalų derliui ir jo kokybei, maisto medžiagų netekimui ir balansui. Šie tyrimai leido nustatyti meteorologinių sąlygų įtaką tirtų augalų derliaus svyravimams ir išsiaiškinti, kad atskirais metais augalų derlius įvairuoja labiau nei visų sėjomainos augalų bendrasis derlius. Šis bandymas buvo įtrauktas į SSRS geografinį trąšų bandymų tinklą. Jo rezultatai greta svarbiausių kitų respublikų bandymų buvo išspausdinti Rusijos trąšų ir agrodirtvyros mokslinio tyrimo instituto leidiniuose. Pradedant ketvirtą sėjomainos rotaciją bandymas buvo rekonstruotas – vietoj septynlaukės taikyta šešialaukė sėjomaina, padidintos trąšų normos kviečiams, tręštiems mėšlu, imta vartoti retardantus, fungicidus

bei herbicidus. Šešerių metų kruopščių tyrimų rezultatus jo ilgametė talkininkė Irena Krištaponytė apibendrinio daktaro disertacijoje, kurią dedikavo savo mokytojui Kaziui Plesevičiui.

Į Lietuvos laukus skinantis kelią biologinei žemdirbystei, dar didesnės reikšmės įgavo 1965 m. K. Plesevičiaus įrengtas organinių ir mineralinių trąšų efektyvumo palyginimo bandymas. Jo rezultatai rodo, kokią reikšmę sėjomainos produktyvumui, dirvožemio derlingumui ir derliaus kokybei turi biologinės žemdirbystės pagrindinė sudedamoji dalis – organinės trąšos. Šie du ilgalaikiai stacionarūs bandymai nenutrūko mirus jų sumanytojui ir ilgamečiam vykdytojui. Juos toliau tęsė jo rūpestingos mokinės – daktarės I. Krištaponytė ir V. Bagdonienė, o mokytojo ir uolaus bandymininko K. Plesevičiaus didelius darbus įamžino bandymams suteiktas jo vardas.

K. Plesevičius rašė daug ir lengvai: vienas arba su bendraautoriais parašė 26 ataskaitas, 10 knygų ir brošiūrų. Paminėtini vadovėlis žemės ūkio technikumams „Agrochemija“ (1970), knyga, skirta žemės ūkio darbuotojams ir besimokančiam jaunimui „Mineralinės trąšos“ (1973), – jų sudarytojas K. Plesevičius. Vienas parašė leidinius „Tręšimo žinynas brigadininkui“ (1967), „Fosforitmilčiai – pigi ir naudinga trąša“ (1963), „Fosforo ir kalio trąšų mišiniai“ (1969), „Joniskėlio bandymų stotis“ (1977). K. Plesevičius ir V. Petraitienė išleido brošiūras „Skystos kombinuotos trąšos ir jų naudojimas įvairioms dirvoms“ (1976), K. Plesevičius ir E. Sūdžius – „Nitrofoska“ (1977), K. Plesevičius ir A. Plesevičienė – „Žemės ūkio kultūrų tręšimas mikroelementais ir magnio trąšomis“ (1983). Be to, parašė 123 mokslinius straipsnius, kurie buvo išspausdinti žurnaluose, knygose, mokslo darbų, mokslinių straipsnių rinkiniuose, mokslinių konferencijų leidiniuose. Paskelbė 60 populiarių straipsnių, iš jų 47 „Valstiečių laikraštyje“, 10 – „Tiesoje“. 23 moksliniai straipsniai parašyti rusų kalba.

K. Plesevičiaus mokslinė veikla, kaip ir mokslinių straipsnių tematika, labai plati. Ji atskleidžia svarbiausius autoriaus agrochemijos srities mokslinius interesus. Daugiausia straipsnių parašė vienas, bet nemaža ir su V. Bagdoniene, J. Bėkštyte, J. Adomavičiūte, A. Tindžiliu, E. Lukošūniene ir kitais. Straipsniuose nagrinėjama agrocheminių metodų parinkimas ir jų reikšmė racionaliam dirvų tręšimui, dirvų cheminės kontrolės periodiškumas, dirvų rūgštumo ir kalkinimo problemos, organinių trąšų tręšiamosios vertės gerinimas ir racionalus naudojimas, įvairių mineralinių trąšų efektyvumo didinimas, tręšimo laikas, įterpimo būdai, trąšų bei jų paskirstymo sėjomainoje įtaka augalų derlingumui ir dirvožemio agrocheminėms savybėms, bakterinių bei mikroelementų trąšų svarba, organinių ir mineralinių trąšų derinimas, ganyklų laistymas ir tręšimas, šiaudų, miestų nutekamųjų vandenų dumblo naudojimas laukams tręšti, nitrifikacijos inhibitorių, augimo reguliatorių efektyvumas, tręšimo

sistemų įvertinimas, planavimas, tyrimų metodikos ir kiti klausimai.

K. Plesevičius buvo reiklus ir kartu geranoriškas pedagogas. Mokiniai jį gerbė už tėvišką rūpestį, atsakomybę pasakytam žodžiui, parašytam sakiniui. Tą jis dažnai pabrėždavo savo mokiniams. Jam vadovaujant moksliniai darbuotojai ir aspirantai apgynė aštuonias kandidatines (dabar daktarines) disertacijas. Jų tematika labai įvairi, atskleidžianti vadovo erudiciją. Tai ir agrocheminių analizių naudojimas planuojant tręšimą, dirvožemių kartografavimo metodikos tobulinimas, naujų trąšų naudojimo ypatumai, linų bei daržovių tręšimas, ganyklų lietinimas ir derinimas su tręšimu, tręšimo laikas kalvotose dirvose ir kita. Dar platesnė mokslinių klausimų tematika buvo jo oponuotų disertacijų, kurių buvo vienuolika. Disertacijos oficialaus oponento buvo nagrinėjamos giliai moksliskai ir be kompromisų. Jam teko vertinti tokius darbus kaip javų tręšimo azoto trąšomis efektyvumo didinimo galimybės, mineralinių trąšų įtaka kultūrinių pievų derliui bei jo kokybei, kasmetis tręšimas fosforu ir kaliu, trąšų efektyvumas tręšiant kas keleri metai ir kitus.

Kur tik dirbo K. Plesevičius – bandymų laukuose, laboratorijoje, prie rašomojo stalo, atskaitų, knygų – visur jis tai darė su didžiausia aistra, nepaisydamas darbo valandų. Tačiau rasdavo laiko ir grožinę knygą paskaityti, aplankyti į Joniškėlį atvykusių teatrų spektaklius ar koncertus, domėjosi pavyzdiniais tvarkomomis sodybomis, stengėsi gražinti bandymų stoties aplinką.

K. Plesevičius buvo iškalbus ir aistringas mokslo žinių propaguotojas bei mokslinių diskusijų dalyvis. „Iškalba, polemika – ne vien mokslinio darbuotojo charakterio bruožas, – rašė prof. P. Vasinauskas. – Tačiau be šių bruožų mokslininkas – ne mokslininkas. Savas tezes, išvadas ginti yra būtinybė. Priešingai būtų tas pats, kaip motina paliktų savo kūdikį“. K. Plesevičius gynė savo nuomonę ir teiginius ne dėl tuščios garbės, bet dėl to, kad buvo tai patyręs, tuo įsitikinęs. Jo įtaigaus žodžio klausė ne tik mokslo darbuotojai, bet ir ūkininkai, žemės ūkio specialistai, ūkių vadovai, dėstytojai, studentai ir paprasti kaimo žmonės.

Taigi, įvairiuose agrochemijos baruose K. Plesevičius vaisingai dirbo 35 metus, iš jų 28 – Joniškėlio bandymų stotyje. Tai netrumpas laiko tarpas, tačiau kiek dar gero ir vertingo Lietuvos žemės ūkio mokslui būtų padaręs, jei ne vienuolika Sibiro lageriuose praleistų metų.

Apie agrochemiko dr. Kazio Plesevičiaus mokslinę ir švietėjišką veiklą rašyta mažai. Iki Nepriklausomybės atkūrimo apie kalinius ir tremtinius buvo nevalia teigiamai rašyti. K. Plesevičius buvo ir liks ryški asmenybė, taurus, kilnus, inteligentiškas žmogus, talentingas mokslininkas, gabus paskaitininkas, geras jaunųjų mokslininkų vadovas, savo gyvenimą paskyręs agrochemijai.

BIOGRAFIJOS VINGIAI

Julijos Plesevičienės atsiminimai, rašyti 1994 m.
minint Kazio Plesevičiaus 80-ąsias gimimo metines

Sofijos Plesevičienės (Pacevičiūtės) ir Jono Plesevičiaus šeimoje užaugo dešimt vaikų – penki sūnūs ir penkios dukterys.

Kazys gimė 1914 m. birželio 16 dieną, buvo antrasis sūnus. Kaip vyresnysis anksčiau tapęs savarankiškas, padėjo mokslintis jaunesniems, ypač mokslo siekiančioms dviem seserims.

Gimtinė – Trakų apskritis, Tolkiškis, Grinkavos vienkiemis. Grinkava – tai dvaro centras, kuris buvo nuomojamas aplinkiniams valstiečiams. Kazio tėvas nuomojo 60 ha žemės su trobesiais, nuomą perėmęs iš Kazio senelio. Žemė nederlinga – žvyringa, gausiai nusėta akmenimis akmenėliais. Dirbti tokią žemę nepelninga, svarbu tik šiaip taip išsimaitinti ir sumokėti nuomą. Nuomos įgaliotinis buvo Kaune, ten kasmet reikėjo važiuoti atsiskaityti. Javai skurdžiai teaugo, rugeliai menki, duona neskalsi. Daugiau sėta grikių maistui. Jie žydėjimo metu puošė tėviškės laukus.

Šis Pietų Lietuvoje esantis Dzūkijos kraštas labai gražus: pasipuošęs skaidriais ežerais ežerėliais, iškiliomis kalvomis ir žaliais miškeliais. Ežeruose gausu žuvies, miškuose – grybų ir uogų. Kazys tėviškę nepaprastai mylėjo dėl jos nepakartojamo grožio, apie tai dažnai kalbėjo su pastebimu pasididžiavimu. Tik dėl vieno dalyko jis nepatenkintas – kad vaikystėje jo tėviškėje ir aplinkui dažniausiai buvo kalbama lenkiškai ir neretas save laikė lenku. Apie tai jis kalbėjo Akademijoje, mums susipažinus. Tačiau jo tėvas save laikė susipratusiu lietuviu, mokėjo lietuviškai kalbėti, bendravo su vietos inteligentais: mokytojais, vaistininku, kunigu ir kitais. Mama, grįžusi į Lietuvą iš Sibiro tremties, jau gerai kalbėjo lietuviškai.

Septynerių metų Kaziukas pradėjo lankyti Aukštadvaryje, už 6–7 km nuo namų esančią pradinę mokyklą. Ją baigęs ten pat įstojo į progimnaziją. Kaziukas ar pritingėjo, ar nesisekė (gal reikalavimai didesni nei pradžios mokykloje?) – pirmoje klasėje sėdėjo dvejus metus. Kai ir antrais metais buvo tas pats, netekusi kantrybės mokytoja metė: „Mokslui tu netinki, Kaziuk! Geriau grįžk pas tėvus kiaulių ganyti!“. Šitie užgaulūs

žodžiai paveikė iš prigimties ambicingą berniuką. Pradėjo stropiau ruošti pamokas, geriau mokytis. O tuos įžeidžiančius mokytojos žodžius atsiminė ir po daugelio metų.

15-os metų atvažiavo į Prienų „Žiburio“ gimnazijos penktąją klasę. Direktorius kunigas Feliksas Martišius – žymus Lietuvos sodininkas-pomologas. Jis įkūrė gimnazijai priklausanti medelyną ir pomologinį sodą. Laisvalaikiu jame dirbo pats direktorius, o mokiniai jam talkino. Tai buvo kartu ir uždarbis, ir auklėjimas. Be to, Kazys lėšų pragyvenimui užsidirbdavo mokydamas kitus vaikus.

Pavyzdingo elgesio mokiniui teko nusikalsti mokyklos drausmei. Trys šeštos klasės mokiniai nutarė atšvęsti vieno iš jų vardadienį. Kadangi norėjo su išgertuvėmis, reikėjo slėptis. Nuėjo už miesto, į Prienų šilėlį. Kaip tyčia, grįždami susitiko klasės auklėtoją. Jie buvo taip „prisivaišinę“, kad prakalbinti sunkiai beatpažino auklėtoją, nepavyko susikalbėti. Kitą dieną mokytoja juos pakvietė ateiti į savo butą. Prasikaltėliai buvo nustebę, suglumę: mokytoja juos vaišino arbata, sausainiais, draugiškai kalbėjosi. Net nepranešė to fakto direktoriui: elgesio pažymys nebuvo sumažintas. Po to Kazys labai gėdijosi ir itin bijojo gatvėje susitikti savo auklėtoją. Po daugelio metų, prisimindamas savo taktiškąją auklėtoją, ant sūnui dovanotos knygos apie vyno gamybą užrašė: „Mielam Algiui, ne gerti, bet gaminti...“

19-os metų įgijo brandos atestatą. Atvažiavo į Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje. Trečiaisiais studijų metais pradėjo dirbti laborantu Chemijos technologijos katedroje pas prof. Praną Jucaitį. Diplominiam darbui pasirinko temą „Uogos kaip žaliava vaisvyniams“. Visas analizes atliko pats diplomantas, darbą apgynė 1940 metais.

1937 m. paskirtas Dotnuvos selekcijos stoties laboratorijos vedėju. 1939 m. pradžioje buvo išsiųstas stažuotis 4 mėnesius į Danijos ir mėnesį į Švedijos agrochemijos laboratorijas.

Tų pat metų rudenį perkeltas į Vilnių ir paskirtas įsteigtos Agrochemijos stoties direktoriumi. Ten dirbo ir vokiečių okupacijos metais. Karo frontui einant per Lietuvą gyveno mano tėviškėje Suvalkijoje, o rudenį vėl grįžo į darbą Vilniuje, tačiau 1945 m. sausio 14 dieną Vilniaus gatvėje saugumo pareigūnų suimtas. Agentai „geranoriškai“ siūlė kartu pavakarieniauti restorane: avansas gresiančio bado akivaizdoje. Po tardymų Lukiškių kalėjime sėdėjo dviese. Abu inteligentai kaliniai „trumpino“ arešto laiką atpasakodami perskaitytų knygų turinį, abu užsiaugino ilgas

barzdas, kurias dažnai švarino nuo parazitų.

Birželio 13 dieną etapu išsiųstas į Vorkutą. Pateko į anglies kasimo šachtas. Badas, šaltis, sunkus darbas šachtoje grasino mirtimi: iš 25-ių kalinių grupės netrukus liko tik du, vienas jų – Kazys.

Nuo mirties kartais gelbėjo atsitiktinumas. Kaliniui sustojus atsikvėpti, prižiūrėtojas smarkiai keikdamasis jį pastūmė, pats atsidurdamas jo vietoje. Kritęs stambus anglies gabalas vietoje užmušė prižiūrėtoją, o Kazys liko gyvas. Beveik pusę metų sunkiai dirbo. Jėgoms išsekus, Kazys šachtoje sukniubo, nepajėgė atsikelti. Likimo draugai ant rankų išnešė į viršų, paguldė į ligoninę. Pailsėjęs, gaudamas kiek geresnį maistą ligonis pamažu sustiprėjo. Po to atgal į šachtą negrąžintas. Tada jam padėjo Akademijoje įgytos technologinės žinios. Viskas prasidėjo nuo to, kad vienam viršininkui „atitaisė“ neišrūgusį alų. Kalinį pasiuntė dirbti į maisto produktų saugyklų laboratoriją techniku-laborantu. Darbas atsakingas, teko prižiūrėti ir rūpintis, kaip Šiaurės sąlygomis išlaikyti daržoves bei grūdus. Suprojektavo aktyviąją ventiliaciją. Jo viršininkas už tai gavo piniginę premiją, o kaliniui atiteko 1 kg medaus. Svarbiausia tai, kad buvo lengviau išlikti gyvam. Be to, įgijus pažinčių, buvo galima padėti likimo draugams – parūpinti lengvesnį darbą.

Lageryje atsėdėjęs 10 metų į tėviškę sugrįžti neleido. Kazys įgijo dar vieną – kalnakasybos – diplomą ir pradėjo dirbti šachtos direktoriaus pavaduotoju. Direktorius – prasigėręs žmogus, todėl darbo krūvis atiteko pavaduotojui.

Pagaliau atsirado galimybė aplankyti vyrą – 1955 m. birželio mėnesį su sūnumi Algirdu Vorkutoje praleidome tris savaites. Džiaugėmės pasimatymu ir tuo metu Šiaurėje nuolatine dienos šviesa. Matėme, kaip saulė prie horizonto leidžiasi ir vėl kyla jau kitą dieną. Būdami toli nuo Lietuvos, maloniai stebėjomės gatvėse sutikę būrelius žmonių, kalbėjusių lietuviškai.

Kitą vasarą Kazys gavo tris mėnesius atostogų ir atvažiavo į Lietuvą. Grįžti atgal jau nebereikėjo. Politinio atšilimo laikotarpiu, vadovaujant N. Chruščiovui, jau buvo įmanoma padėti panašaus likimo žmonėms. Lietuvoje gerai žinomi agronomai – Vytautas Vazalinskas (Kazio pirmasis viršininkas), prof. Petras Vasinauskas, prof. Vladas Čaikauskas – padėjo Kaziui greičiau sugrįžti į tėvynę.

Kazys Pleševičius, negailėdamas nei fizinių, nei dvasinių jėgų, dar 28-erius metus dirbo Lietuvos labui iki mirties.

Mirė 1984 metų lapkričio 20 dieną, eidamas septyniasdešimt pirmuosius metus. Palaidotas Aukštadvaryje.

TARP VAKARŲ IR RYTŲ

Apie tėvą, uošvį, senelį, prosenelį...

Artėjant Kazio Plesevičiaus 100-osioms gimimo metinėms, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro direktoriaus prof. habil. dr. Z. Dabkevičiaus paraginta parašyti atsiminimus apie Kazį Plesevičių pasakiau, kad turime du pilnus segtuvus Jo laišku – vieni rašyti būsimai žmonai Julijai studijų metais, iš Lietuvos kariuomenės ir mokslinių stažuotių Danijoje bei Švedijoje, kiti – iš kalėjimo Vorkutoje, – rašo marti Adelė Dudzinskaitė-Plesevičienė. – Direktorius patarė parašyti prisiminimus pavadinimu „Tarp Vakarų ir Rytų“.

Pirmuosius laiškus pavadinčiau „Variacijos meilės ir agrochemijos temomis“. Tai laišškai labai pasiilgusio savo mylimosios, parašyti dailia rašysena, kiekvienas 3–10 psl. apimties, iki smulkmenų aprašant savo buitį, stažuotės svarbą ir jausmingai išsakant meilę Julijai su doze humoro. Dažnai matau, kaip mano anūkai rašo meilės laiškelius SMS žinutėmis, ir pagalvoju, kaip jie sutalpintų prosenelio laiškus. Kalėjime ant vyniojamo popieriaus skiaučių rašyti laišškai apie draugų, brolio Antano ir savo kančią, priverstinį darbą anglių kasykloje. O vėliau, išsilaisvinus, „bet be teisės grįžti Lietuvon“, jau kuklesnės apimties – ilgintis žmonos Julijos ir sūnaus Algirdo, giminių iš Lietuvos. Per daug laiko praleista „gyvenimo universitetuose“, labai ilgėtasi darbo Lietuvai.

Dar besimokydama LŽŪA susipažinau su Kazio Plesevičiaus sūnumi Algirdu, po to ištekėjusi – ir su visa šeima, kurioje dar gyveno Julijos motina Agota Švilpienė-Vailokaitytė. Kazys labai mylėjo savo uošvę. Laiškuose iš Vorkutos dažnai rašydavo Julijai: „...išbučiuok Sparvinių Mamytę...“. Jis džiaugėsi, kad Agota paskutines savo gyvenimo dienas pasirinko praleisti Julijos ir Kazio šeimoje.

Mano vaikai Vytautas, Gediminas ir Eglė labai mylėjo senelį Kazį. Laukdavo atostogų, nes kasmet vieną savaitę praleisdavome Joniškėlyje, apglėbti senelių meilės, vaišinami. Išvaikščiujom Karpio dvaro parką, lankėmės jo rūmuose, kur buvo Algirdo mokykla. Maudydavomės Mūšoje ir draugavome su Kazio Plesevičiaus disertantės Valerijos Bagdonienės šeima. Valerijos vyras miškininkas Juozas Bagdonas apželdino Kazio

Joniškėlyje įkurtos laboratorijos teritoriją. Valerija Bagdonienė buvo Kazio aspirantė ir pirmoji pagalbininkė laboratorijoje. Be darbinių santykių, Plesevičių ir Bagdonų šeimos bendravo ir laisvalaikiu. Galima sakyti, kad Valerija ir Juozas buvo tarsi Kazio ir Julijos vaikai. Et, regis visai neseniai visa tai buvo. O mano šeimoje apie prosenelį Kazį Plesevičių žino ir Jo provaikiai Gediminas, Julija, Dominykas, Liucija, Jonas ir Justas.

Žmogus išlieka didelis savo darbais, ryšiais su žmonėmis. Iš meilės žmogui ir darbui gimsta tos dvasinės vertybės, kurias saugome visą gyvenimą! Saitai tarp šiapus ir anapus nenutrūksta tol, kol lieka prisimenančių.

Tad pavartykime laiškus, rašytus Vakaruose ir Rytuose.

Dotnuoje

Kazys Plesevičius 1933 m. įstojo į Dotnuvos žemės ūkio akademiją. Trečiaisiais studijų metais paskirtas dirbti į Chemijos technologijos katedrą laborantu. 1937 m. buvo Dotnuvos selekcijos stoties Agrochemijos laboratorijos vedėju. Pirmąsą Dotnuvos žemės ūkio akademijos studentę Juliją Švilpaitę pamilo 1936 m. Šeimos gyvenimas buvo kupinas išbandymų – maždaug penkiolika metų bendrauta vien tik laiškais.

Pirmieji retro stiliaus studentiški laišukai rašyti į Sparvinius, Julijos tėviškę, arba vėliau iš stažuočių, prasidedantys vis kitokiu romantišku pasisveikinimu: Kvapioji Mano Rože, Mieloji Princese, Mielas Pavasario Žiede, Mano Brangusis Angele, daug pasakantys apie patį autorių kaip žmogų.

„Dabar užsidarau chemijos laboratorijos vienuolyne. Tik Dagys ir Zuperskas primena, kad pasaulyje dar yra šis tas daugiau nei bonkos ir reaktyvai.“

„...nejau paprasta žemės dukra gali tiek drąsių užsimojimų, tiek kantrybės nepasisėkimuose atnešti. Ne, ji negali būti paprasta. Tai Kūrėjo atsiųstas gyvenimo draugas. Tai ne moteris, tai angelas.“

„...kada pagaliau pasibaigs vasara ir aš Tave galėsiu kasdien matyti?“

„Mylima Princese, šiandien veik nieko nepadirbau..., viskas krinta iš rankų. Tu miela „ragana“, ar ilgai dar užbūrusi laikysi mane?“

„Tiek darbo turėdamas, žmogus, rodos, negalėtų apie moteris pagalvoti, bet išeina kitaip. Tiesa, visos mergaitės, ant kiek pirmiau buvo

man įdomios, dabar pasidarė neįdomios, nuobodžios, nukasdieniškėjusios, supilkėjusios. Bet viena dominuoja iš jų ir savo blizgesiu lyg auksas iš pelenų save išduoda. Kada ranka jau dreba iš pavargimo ir akis merkia iš kažkur atklydęs miegas, tada Ji lyg jūrų undinė, lyg pasakų karalaitė, lyg svajonių saulė, savo žalsvų akių šypsniu siunčia drąsinimą ir grąžina jėgas, tada liepsnoja nauji pasiryžimai, nauji planai. Keičiasi kaip spalvos kaleidoskope, naujos mintys gimsta išsekusiose smegenyse.“

Karo mokykla, 1937 m.

„Čia gyvenimas tikslingas. Juk reikia pasiruošti ginti Tėvynę, kurią aš vėliau už kitus pažinau, kuriai jaučiuosi esąs daug skolingas. Nors dėl tėvų vartojimo svetimos kalbos nesijaučiau kaltas, tačiau vis dėlto tas uždeda pareigas ne žodžiais, bet darbais parodyti, jog ne kalba, bet įsitikinimais ir aišku sąmoningumu gali būti lietuvis! (...) Tu, Julyte, mane tikrai suprasi.“

„Tėvynės reikalai svarbiausi, ką ir Tu pripažįsti. Be to, viskas Dievo valioj. Greičiausiai nebus karo, o jei bus, tai yra daug lengviau kovoti ir žūti nei visą laiką kentėti baimę dėl Tėvynės ateities ir galimo laisvės netekimo.“

Stažuotės Danijoje, Švedijoje ir Latvijoje

„Manau 3 mėn. būsiu Lyngby. Kelionės po Danijos laboratorijas 1 mėn. Kepamosios vertės institute. Savaitę – Askovo laboratorijose, toliau Švedijoje apie mėnesį, Latvijoje – 1,5 mėn. Na, ir susidaro pusė metų.“

„Tiesa, tas atsiskyrimas yra lyg ir bandymas. Bet tai lengvutis bandymėlis, tai, chemiškai tariant, svėrimas analitinėmis svarstyklėmis.“

„Po pusryčių išvažiavau į Kopenhagą, į bažnyčią. Mintimis nusikėliau į mažytę Dotnuvos bažnytelę, kur ne sykį norėjosi, kad pamaldos greičiau baigtųsi, nes vėliau laukdavo malonūs pasivaikščiojimai su tavimi.“

„Tavo užmautas žiedas turi būti garbingai nešiojamas...“

Kalbų mokymasis ir mintys apie stažuotėje įgytų žinių pritaikymą

„Sofkutė, ant kurios mėgstu išsitiesti grįžęs po darbo, nuolatos kaldamas į galvą daniškus žodžius... ir ant staliuko – Tavo nuotrauka.“

„Dievas žinojo, ką daro, tad paveskim savo meilę jo globai ir būkime ramūs. Jis mūsų neapleis.“

„Dėl savo diplominio darbo pykstu. Davė tokius metodus, kad tinka tik į archyvą, dabar padaryčiau visa tai dvigubai greičiau, o tada tiek vargau. Reikės gale duoti savo darbe vartotų metodų kritiką!“

„Šią savaitę baigsiu su fosforu, magniu ir boru ir pereisiu į kalio skyrių. Ten domina mane ne vien kalio skyrius, bet daug elektriškų aparatų, kurie nepaprastai darbą pagreitina ir pačiam gaminantis ne taip jau brangiai kainuoja. Galimas daiktas, teks pasidarius gerus braižinius kai kurias dalis čia pat nusipirkti, nes be kai kurių darbas visiškai neįmanomas...“

„Ši savaitė buvo tikrai naši, nes daug ką naujo išmokau, daug ką supratau, daug projektų prikūriau. Duok, Dieve, tik ištesėti. Jei viskas pavyks, kas sugalvota įkūnyti, už kelių metų daug galėsiu Lietuvos ūkininkui pagelbėti. Pagaliau galėsiu agronomui į rankas duoti patarimų pagrindą, kurio šiuo metu jis Akademijoje negauna jokio – ypač iš tręšimo srities, kur viskas paremta 2–3 maišeliais į ha. Žinoma, tas pareikalaus daug įtempto darbo ir energijos, kurios tikrai man netrūks.“

Antra vertus, Tu, Mylima Žmonyte (tada jau tikrai ja būsi), mokėsi mane stiprinti.“

„Dabar pradėsiu bulkas kepti. Dirbsiu ten 2 savaites, o po 4 savaitių *adiū*, Danija. Jau, žinai, noriu į Lietuvą grįžti. Na, bet dar du mėnesiai.“

„Daugiausia paguodos, nusiramavimo ir užsimiršimo randu darbe, Tavo laiškuose ir Šv. Rašte. Žinai, tai įdomiausia knyga, kiek teko viso skaityti, nors iš karto taip ir neatrodo, bet pabandyk, įsitikinsi.“

Baltijos Valstijų jaunųjų vakaras

„*Išsipucinės* ir be palto, mat buvo labai šilta diena, nuvažiuoju į Kopenhagą ir iš čia su J. Dagiui nueinam į balių. Pasitiko pats Generalinis konsulas.“

„Ir ateityje nemanau mažiau dirbti kaip ligi šiol, priešingai, išmokęs kai ko naujo, stengsiuos dar daugiau – ypač daug dirbsiu ta kryptimi, kad

galima vargstančiam Lietuvos ūkininkui suteikti agronominės chemijos pagalbą. Tas bus visų mano būsimų darbų *idea fix* (pranc. įkyri mintis, idėja, kuri nuolat persekioja žmogų). Dėl to ne visuomet bus laiko išreikšti visam – švelnumui ir meilei, esančiai širdyje, ir bijau, kad kartais Tu, Julyte, nepasijustum viena!“

Vorkuta

Į Vorkutą Kazys Plesevičius papuolė todėl, kad Agronominės chemijos stoties prie Vilniaus universiteto, kuriai jis vadovavo, rotatoriumi buvo atspausdinti antitarybiniai lapeliai. Suėmė Kazį gatvėje 1945 metais. Vorkutos laikotarpio laišakai jau kitokie, pilni apmąstymų, nusivylimo ir nostalgijos.

Ištrauka iš laiško tremtyje:

„Mylima Julyte,

...Mūsų visas gyvenimas susideda iš vienas kitam laiškų rašymo...

Būna valandų, kada keikiu likimą, dovanojusį valandėlę, dėl kurios ir po tiek laiko norisi sušukti: „sustok, tu tokia graži“. Keikiu, nes ji atnešė tiek daug kančių. Jinai sugriovė Tavo gyvenimą. Sunaikino sielos ramybę. Pasmerkė tave vienatvei ir ilgesiui... Kiek nuolatinių išsiskyrimų ir kokie trumpi pasimatymai.“

O viena Julija išbuvo apie 13 metų, kai Kazys buvo kalėjime. Ir grįžęs iš tremties, dirbdamas mokslinio tyrimo įstaigose, būdavo nuolatinėse komandiruotėse. Kaziui Plesevičiui staiga mirus 1984 metais, Julija dažnai sakydavo ja besirūpinantiems vaikams, kad jie nesijaudintų, jog ji būna viena, esą ji taip per visą gyvenimą pripratusi.

Prisimindamas savo vestuves Kazys laiške iš Vorkutos žmonai rašė:

„...prisimenu mūsų vestuvių dieną. Tu buvai jau apsvilkusi jungtvių drabužiu. Giminės manęs, tik ką atvažiavusio, pas tave neleido, nors aš būtinai norėjau Tave pamatyti. Gal mūsų mintys persidavė, o greičiausiai jos pas abu buvo tos pačios. Gana to, kad Tu pasiuntei Juzytę manęs pakviesti. Kai atėjau ant prieklėčio, Tu stovėjai išbalusi, atsirėmusi į durų staktą, visu kūnu drebėdama. Šypsnyš, kuriuo mane pasitikai, buvo daugiau panašus į nuskriausto vaiko grimasą. Paduotos man abi rankos buvo šaltos kaip ledas. Į mano klausimą „Kas Tau?“ Tu atsakei: „Man baisu“. Ir tik po kelių minučių pasikalbėjimo, prisiglaudusi prie mano

krūtinės, raminama malonių žodžių ir švelniai kaip kūdikis glamonėjama Tu atsigavai, o pakeltas žvilgsnis buvo kupinas tokios begalinės meilės, pasitikėjimo ir džiaugsmo, jog tolesni žodžiai neturėjo prasmės. Tas trumpas, visą savo esybę, gyvenimą ir ateitį atiduodąs į mano rankas žvilgsnis man prisimindavo visuose mūsų džiaugsmo, o dar labiau vargo valandose.“

Sūnaus Algirdo Plesevičiaus, Kybartų mokyklos 7 kl. mokinio, laiškas Tėvui

1954.XII.25

„Mylimas Tėtuk,

Vakar atšventėm su Mamyte Kūčių vakarienę. Lygiai dvyliktą valandą naktį ėjom į bažnyčią pasveikinti gimusį Kristų, prašant Jo, kad sekančius galėtum švęsti drauge.

Sveikinava Jus, Brangus Tėtuk, su šv. Kalėdų ir Naujųjų metų šventėmis ir linkiva, kad mūsų visų trijų troškimai greičiau išsipildytų. Dėkoju Jums už laiškus ir nuotrauką. Atleiskit, kad neprisirengiau Jums parašyti. Prisipažinsiu, kad sunku parašyti Jums, kai Jūsų nepažįstu. Ir tik mamytės pasakojimai ir nuotraukos truputį supažindina su Jumis.

Mokykloje baigiame antrąjį ketvirtį, trejetų nebus.... Iš mokslų man labiausiai patinka chemija. Patinka bandymai, kuriuos dažnai per chemijos pamokas darome. Iš chemijos turiu penketą.“

Iš Kazio Plesevičiaus laiško sūnui

„Mylimas Algi,

Džiugu, kad Tau mokslas gerai sekasi, tik atmink, Algiuk, kad jokie gabumai negali išsivystyti be darbo. Patys talentingiausi žmonės: Galilėjus, Niutonas, Kantas, Šileris, Getė, buvo labai darbštūs. Dėl to ir sakoma, kad genijai savyje talpina 90 % darbo ir tik 10 % įgimto talento. Nieko negalima padaryti be darbo!“

Šiam žmogui – Kaziui Plesevičiui – kur jis begyventų ir ką beveiktų, darbas ir šeima buvo svarbiausia. Pirmaisiais lagerio metais laiškų tiesiog nėra, matyt, Julija juos sunaikino arba jie taip ir nepasiekė adresatės. Tačiau išlikę tremties pabaigos – labai prasmingi. Kai kurie verčia suglumi, nes

pasirašyti Alės ir rašomi moteriška gimine, greičiausiai konspiraciniais sumetimais.

„Išnaudoju retą progą parašyti Tau keletą žodžių, kurie, tikiuos, pasieks Tave. Bendrai rašau Tau retai, nors visuomet tenka kovoti su noru parašyti dažnai ir daug. Manau, kad Tu turi panašius norus ir darai tokius pat sprendimus.

Pagaliau ir ką rašyti. Juk viskas žinoma. Girtis nėra kuo, o skųstis nesinori ir neįprasta. Gyvenimas pilkas, o dažnai ir sunkus. Tiesa, pasitaiko ir šviesesnių momentų, kaip kad šių metų vardinės, kurios žadėjo daug laimės, bet jinai vis dar nesiskubina ir turbūt ateis tada, kai jos jau nesulauksi.

Paskutiniu laiku gyvenu truputį geriau nei anksčiau. Dirbu labiau mėgstamą darbą. Jame ieškau ir randu nusiramimą ir užsimiršimą. O kartais, Juliuk, ypatingai stipriai įtempto darbo metu, jaučiuosi net laiminga, kaip tais nepamirštamais laikais, kada įtemptas darbas persipindavo su malonaus poilsio valandėlėmis Vainotiškio vyšnyne ant vejų prie upelio kranto, arba trumpų atostogų metu ant suoliuko. Tačiau tokie momentai reti. Įtemptas darbas baigiasi, o vietoje poilsio aplanko prisiminimai. Atnaujinama neįjanti žaizda. Gailu negražinamos praeities. Dar stipriau pajuntama nepataisoma skriauda, dėl kurios ir bejausmis akmuo vaitotų.

Bandau tokiais atvejais save kaltinti. Metu žvilgsnį atgal ir juntū, kad, jei ir šimtą kartų gyvenčiau, kitokia nebūčiau. Praanalizuoju visus savo poelgius, visą ankstesnę ir dabartinę gyvenimą ir nerandu nieko, kas verstų rausti mane ir mano vaikus (kurių, atsimeni, turėsiu daug!). O teko išgyventi momentų, kada žmogus numeta visas nešiojamas kaukes ir pasirodo visoje savo neviliojamoje menkybėje. Teko pačiai sutinusiai iš bado dalintis duonos trupiniu su nelaimės draugais. Teko pačiai svyruojančiai iš nusilpimo vilkti dar labiau nusilpusią. Pačiai esant skriaudžiamai užstoti dar labiau skriaudžiamas. Ir kad žinotum, Julyt, kaip sunku tokiais atvejais likti vertai žmogaus vardo. Kaip daug sesių neišlaikė tų bandymų. Tiesa, tais atvejais sūnaus ir antrosios mano pusės prisiminimas suteikdavo jėgų, nuostabių jėgų pakelti nuleistas rankas, grumtis su gyvenimu ir išeiti nugalėtoju. Jei nebūtų šių dviejų būtybių, kažin ar visa tai, ką teko patirti praėjusio karo metais, būčiau pakėlus.

Mylima, Nepalyginamoji išdidi Princese (juk taip tavo mokslo draugės buvom pratusios tave vadinti), ne taip jau toli tas laikas, kada vėl galėsiu tave apkabinti, priglausti Tavo galvą prie savo krūtinės (vis tiek Tu už mane žemesnė, nors ir dažnai *mieruodavomės* ginčydamos), išgirsti

ir persakyti tai, kas metais širdyje kaupėsi, išgyventi susitikimą, apie kurį tiek prisvajota, tiek gražių mirażų prikurta...

Dažnai man neduoda ramybės šeimos klausimas. Dėl savo antros pusės esu visai rami. Jinai liks tokia, kokią pažinau prieš daugelį metų. Tačiau sūnus dažnai mįsle vaidenasi. Kas darosi jo jaunoje sieloje, kokius troškimus ji slepia, kokios pažiūros ten formuojasi, kokias svajones puoselėja, man paslaptis. Ar neliksime mes viena kitam svetimos, ar suteiks mums gyvenimas tą laimę, apie kurią aš tiek svajoju. Ar sulauksiu iš jo senatvėje taip laukiamą pagalbinką, kuriam galėsiu perleisti visas žinias, visus prityrimus ir matyti jame vykdytoju to, kas mano neįvykdyta, kas mano planuota. O gal liksime vienas kitam priešingi? O gal, o gal? Kiek daug klausukų, kuriuos norėčiau išbraukti, iš širdies išrauti. Koks bus ateities gyvenimas? Juo labiau kad aš pati likau tokia pati nenuorama, dėl kurios net toks angelas kaip mano *prisiega* tiek dažnai turėdavo sielotis, o kartais vogčia, nakčia, paslapčia ir ašarą nušluostyti.“

„Aš pasenau, pražilau ir bijau, kad mano *prisiega* manęs nepamestų, matyt, likimas pasityčiojo iš mano kažkada juokais mestų žodžių „galėtum būti keliais metais jaunesnis...“ Prisimeni, kaip jis tada užsigavo, o dabar – *siu* šunie dešrą – tais pačiais žodžiais jis gali atsilyginti. Julyčiuk, parašyk, kaip tu gyveni. Och, kaip laukiu. Tačiau jei labai tingėsi – nerašyk, ateis ir geresni laikai, kai galėsime gyvu žodžiu pasiplepėti.

Man sarmata iš Tavęs ir prašyti, nes Tau nėra lengva, bet jei gali, atsiųsk keletą ampulių askorbinės rūgšties, kuri man labai reikalinga ir ne visuomet galiu jos gauti, o taip pat įdėk ir vieną raudoną pieštuką, kad ir prastai rašantį. Žinosiu, kad gavai mano laišką.

Išbučiuok Broniukę su bronikėmis, Stasiukę su stasiukučiais ir jurgučiais, pasiųsk daug širdingų linkėjimų Juzytei su šeima, apkabink jaunavedžius Danučius, o jau Algiuką Tu bučiuok, bučiuok, pailsėk ir vėl bučiuok, o bučiuoti, jei nepamiršai, tai Tu moki, – atsimeni? Jei galėčiau, tai Tave pačią aš tiek išbučiuočiau, kad tavo smakriukas savaitę atrodytų kaip po ką tik valgytos vyšnaitės.

2.VII.53

Visuomet ta pati nenuorama Tavo Alytė“

„Brangioji Prince,

Seniai Tau berašiau, nes taip reikėjo. Tačiau atrodo, kad retų mano laiškų tu negaudavai...

Būna ir viltingų momentų, kada galvoju, jog viskas praeis, grįš laimė ir ramybė, ir nors galas gyvenimo bus nuskaidrintas Tavo meilės, tačiau pergyvenus tiek nusivylimų, žiūrėjus tiek kartų mirčiai į akis, tas atrodo taip tolima ir nerealu, jog prie tų minčių tik sarkastinis šypsnyš iškraipo lūpas.“

„Prisimenu šį vakarą prieš 17 metų. Kokia aiški ir šviesi atrodė mūsų ateitis. Nors Tau nesakiau, bet jaučiau, jog mokėsiu ir sugebėsiu be vargo eiti su Tavimi, ir tik su Tavimi, per gyvenimą ir praskinti jame laisvą ir laimingą kelią ne tik sau, bet ir Tau. O išėjo... Tik sūnus liko gyvu liudininku kada tai buvusios laimės. Jis taip užaugo, pasikeitė, jog gavęs po ilgo laiko jo nuotrauką nepažinau. Tik tas raštelis liudija, kad tai jis. Ir buvo taip liūdna ir skaudu, lyg į jo vietą kažkieno pikta ranka pakišo kitą. Dabar pripratau. Ir jo naujuose bruožuose randu vis daugiau bruožų tos, kurią taip beprotiškai kadaise mylėjau, o šiandien dar giliau ir tvirčiau, nors ir ramiau, tebemyliu. Prie meilės dar prisidėjo ir gili pagarba, nes joje radau dar daug tokių savybių, apie kurias anksčiau negalvoju ir nepastebėjau, o šiandien lenkiu prieš jas savo pražilusią pliką galvą, iki šiol dar nesuteptą jokių gėdos antspaudu. Paskutinėje nuotraukoje – pakeliui į tėviškę sūnus tiek panašus į Tave, jog iš pirmo žvilgsnio maniau, kad tai Tu. Tik vėliau, namie, arčiau pasižiūrėjus pasirodė, kad tai „zuikio“ būta. Ir, žinai, ši nuotrauka liko mano mėgstamiausia, nes jungia į vieną dvi brangiausias būtybes. Ir kada Tau tai rašau, ji guli prieš mane sukeldama tiek daug prisiminimų, kurie „viens po kito brėško ir švito anapus ribos“, kaip sako Maironis.“

„Praeitą savaitę išbuvau pas Antaną, kuris jau 6 metai gyvena nuo manęs 18 km, bet aš jo nesu matęs jau 12 metų. Sunku žodžiais nusakyti pirmo pasimatymo sunkumą. Kai nuvažiauvau, jis buvo darbe. Per didelį vargą pavyko iš darbo išsišaukti. Stovėjau pagal sargybinio būdelę ir žvelgiau į kiekvieną pravedamų veidų. Jų buvo daug. Pagaliau man pasakė, kad Antanas eina paskutiniame būryje. Gali įsivaizduoti, su koku nervų įsitempimu stengiausi peržvelgti paskutinį būrį. Deja, nė vieno pažįstamo veido nebuvo... Staiga iš būrio išsiskyrė žmogus. Nejaugi tai jis... Antanas? Jisėjo manęs link. Man trūko jėgų padaryti kelis žingsnius į priekį. Stovėjau išplėstom akim ir stengiausi išžvelgti nors vieną pažįstamą, mylimą bruožą. Deja... jų ten nebuvo. Į mane iš numirėlio kaukės žvelgė prigesusios akys, kurių kampučiuose kaupėsi ašaros. Ne, tai ne jis, tai ne mano mylimas

brolis... Bet jis ėjo artyn. Svarstymams nebuvo laiko. Apsikabinome. Tačiau aš apsikabinau ne iš meilės, ne iš džiaugsmo. Jaučiausi atliekęs tik pareigą. O Dieve, nejaugi aš jo nė kiek nemyliu? O juk mylėjau, labai mylėjau. Bet aš mylėjau gyvą, energingą, ryžtingą brolių, o ne šį su negyvėlio kauke. Šis man toks svetimas, kaip iš viso pirmą kartą sutiktas žmogus.

Parėjom į pasimatymų kambarį. Ir žinai, Juliuk, po 12 nesimatymo metų mes, du broliai, prityrę begalės vargų, nusivylimų ir kančių, neradome ko kalbėti. Kalba nesirišo. Žiūrėjau į jo sužeistas rankas ir, žinai, nejaučiau užuojautos. Žiūrėjau į tas vaikystėje taip mielas rankas tokiu pačiu žvilgsniu, kaip dirbdamas sveikatos skyriuje į eilinio paciento žaizdas, o gal dar šalčiau. Mintyse save koliojau, vadinau beširdžiu, tačiau tai nieko nepadėjo.

Pabuvęs apie penketą valandų, ilgų, kankinančių valandų, išvažiavau atgal. Ir porą dienų vaikščiojau kaip be galvos. Taip liūdna ir pikta buvo. Po poros dienų nuvažiavau dar kartą. Antras pasimatymas buvo lengvesnis, trečias dar lengvesnis, tačiau tai nebuvo džiaugsmingi, bet sunkūs, kankinantys pasimatymai.“

1955 m. nuo rugpjūčio 8 iki 25 dienos Juliija ir sūnus Algirdas aplankė Kazį Pleševičių Vorkutoje. Koks tai buvo susitikimas ir išsiskyrimas? Ką jautė jų širdys?

Sūnaus laiškas laukiant kelionės pas tėtį į Vorkutą

1954.X.06

„Mylimas Tėtuk,

Sveikinu Jus iš tolimos Lietuvos. Daug laimės ir sveikatos linkiu Jums. Aš labai laikiu susitikimo su Jumis. Labai skaudu, kad Jūs dar negalite parvažiuoti. Kiek bus džiaugsmo mums visiems – Jums sugrįžus...“

Sūnaus Algirdo laišakai apsilankius pas Tėvą

„Štai aš vėl Sparviniuose. Praėjęs liepos mėnuo atrodo kaip laimingas sapnas. Tik Jūsų dovanos ir foto primena, kad tai įvyko tikrovėje... Sugalvojau parašyti ir naujam pažįstamam laišką. Kelionė vyko labai gerai. Leningrade greitai pavyko užkompostuoti bilietus, taip kad turėjome apie 12 valandų laisvo laiko. Taip pat pirkau parkerį, tokį pat kaip Jūsų.

Mamytė kelionėje kalbėjo, kad dabar Ji Tėtuką bučiuotų, nes labai saldžios lūpos ir smagu bučiuotis. Aš juokiausi, kad Tėtukas tik dėl bučiavimo Jums ir reikalingas. Šiaip pas mus nieko naujesnio, dirbau kolchoze. Ravėjau bulves ir kukurūzus.“

Kybartai, 1956.II.26

„Mylimas Tėtuk,

Pirmiausia noriu Jus pasveikinti su vardinėmis ir palinkėti geros kloties Jūsų reikaluose. Norėčiau, kad kitas vardines atšvęstume kartu Lietuvoje. Pas mus smarkiai šalo. Šalčiai siekė virš 30 laipsnių. Jums, žinoma, atrods, kad tai menki šalčiai, bet mums nepripratusiems, tai didelis dalykas.“

Tėvo laiškas sūnui Algirdui

„Mylimas Algiuk,

Skaudu, kai tenka su sūnumi vėl susipažinti. Kai aš palikau Tave, Tu buvai mažas pipiras, su kuriuo galima buvo tik juokauti, žaisti. Šiandien, kiek matau iš laiškų, Tu gali savarankiškai galvoti ir net raštu savo mintis reikšti... Labai nustebau, kai pamačiau, kad Tu visai suaugęs... O Tavęs ir mamytės pasiilgstu nepaprastai...

Mylimas Algi, laikyk mane ne savo senu susiraukusiu Tėvu, o besijuokiančiu, taip kaip Tu mėgstančiu paštydyti vyresniu draugu, nuo kurio jokių paslapčių nereikia turėti. Skaitymui pasirink tik tinkamas knygas. Patarčiau perskaityti H. Sinkevičiaus „Dykumoje ir girioje“, „Dėdės Tomo trobelė“, Dikenso „Dovydukas Koperfildas“, Pietario „Algimantas“.

Abejonės

„...Na, dėl Algiuko planų, tai man tik džiugu. Bus vyras, vertas savo tėtės. Aš jam tik paploti galiu. Mylėti reikia, tik ne per daug... Tai visa, ką aš jam norėčiau pasakyti. O Tu jau jam tai perduok saviškai. (Ir dar mergaitės turi būti geros ir būtinai gražios).“

„...Dėl nuomonių skirtumų su Tavimi aš niekad nebijojau, nes žinau, kad jos labai nesiskirs ir principiniuose dalykuose sutaps. Tačiau su Algiu, galimas daiktas, kad susikirs, ir tai mane labai erzina. Išleptinti gal

ir neišlepinai per daug jo, tačiau, Juliuk, stenkis dar labiau jį užgrūdinti ir padaryti savarankišku. Būtų gerai, kad šalia mokymosi išmoktų kokio nors amato. Jei turi patraukimo ir noro, būtų gera pilnai išmokti fotografo amato. Manau, kad nesunku, juo labiau kad dar turi fotoaparata. O šis dalykas reikalingas prie kiekvienos profesijos. Išlaidoms fotolaboratorijai galėsiu parsiųsti. Tik tegul nepradeda kaip mėgėjas, nusibos ir mes, o iš pagrindų kaip profesionalas.

...Pavyzdžiui, chemikui būtinas stiklapūčio amatas, kuris, be to, pelningas, fizikui – tekintojo, dirvožemininkui agronomui – staliaus, šoferio ir t. t.“

Be teisės grįžti

1954.X.17

„Mylima Julija,

Jau trečia diena kaip esu laisvas. Dėsiu pastangas išvažiavimui gauti. Tiesa, į Krasnojarską išvažiuoti galėjau, bet tuo tarpu atsisakiau, nes, kaip atrodė iš Linos laiškelio, ten dar blogiau kaip čia. Aš reikalavau išvažiavimo į Lietuvą. Jo man nedavė.

Keista, aš trečia diena laisvas ir trečia diena esu veik girtas. Atsakyti tiesiog negalima, nes vaišina žmonės, vaišina ne *pro forma*, bet iš visos širdies ir tikrai džiaugiasi mano „laimė“. Prisipažinsiu, kad būdamas pereinamoje būklėje 1945–46 metus nieku būdu netikėjau, kad taip ilgai gyvensiu. Matomai, Judviejų su Algiuku dėka mane aplenkė tūkstančių likimas.

Mylima Julija, man tiesiog nesmagu, kad Tau tiek rūpesčių, o ne taip svajotos ir lauktos laimės...

...dėl to diplomo tu prisinervuosi...

...prisiųsk skutimosi įrankių komplektą, automatinių plunksnakočių, dvi štukas (ir geram *prieteliui*). Priedų (prieskonių) krupnikui gaminti. Receptus, juk žadėjai. Toliau gal yra Maironis, Šatrijos Ragana, Vienuolis ir kiti Lietuvos rašytojai. Norėtusi žemės ūkio žurnalų, literatūros žurnalų...

...Iš labai reikalingų dalykų yra butirometrai (Gerberio) pieno riebumui nustatyti. Kokie 4 su kamščiais. 100 g tanino ir rožančių... drobinio rankšluosčio...“

„Mylima Julyte,
...Po Jūsų išvažiavimo iš viso nustojau juoktis. Kažkokia tokia slegianti nuotaika. O taip norėtusi grįžti ir galų gale nors numirti ramiai savame krašte...“

Atostogos

„Julyt,
Gavau atostogų. Skubiai rengiuosi pas Judu. Būsiu antroje liepos pusėje. Sveika. Dirbu, nes nuo to priklauso išvažiavimo greitumas. Atostogų ilgumas ir išvažiavimo data galutinai neaiškios. Parašysiu. Ne trumpiau mėnesio.“

Atostogos baigėsi, prof. V. Čaikausko ir daugelio žymių žmonių rūpesčiu, visišku išlaisvinimu

Keletas laiškų iš laikotarpio nuo išlaisvinimo be teisės grįžti į Lietuvą 1954 m. spalio 15 d. iki 1956 m. liepos 4 d. (atostogų).

Už Kazio Plesevičiaus įkalinimą buvo ištremta jo motina ir trys seserys. Vėliau, norėdamas jas išvaduoti, jis rašė pareiškimą:

„Arešto metu man buvo 30 metų, ir už mano nusikaltimą negalėjo būti atsakinga beraštė 60 metų amžiaus motina nei nuo 12 iki 20 metų už mane jaunesnės seserys. Todėl jų ištrėmimą ir mano nusikaltimą skaitau klaida, kuri turi būti galimai greičiau atitaisyta.“

Prof. Vladas Čaikauskas rašė:

„Kai 1951 m. pradėjau dirbti Joniškėlio bandymų stoties direktoriumi, toje stotyje nebuvo Agrochemijos laboratorijos. Jai įkurti reikėjo sumanus agrochemiko. Ryžomės iš Vorkutos vaduoti K. Plesevičių – savo gerą draugą ir kaimyną. Nuvažiavau į Vilnių pas tuometį žemės ūkio ministrą V. Vazalinską. Jam išdėsciau, kad Agrochemijos laboratorijai įsteigti labai tiktų agrochemikas K. Plesevičius. Prašiau ministrą, kad pagelbėtų jį gražinti iš Vorkutos į Lietuvą. Ministras sutiko. Tik po dvejų metų tremtiniui pavyko sugrįžti.“

Laiškas sūnaus Algirdo šeimai iš Joniškėlio

„Mylima Eglute,

Dėkojame Tau už mielą laiškutį. Mus labiausiai nudžiugino tai, kad Tu mokaisi vienais penketais. Lietuvių kalba sunkus dalykas. Nenuostabu, kad jo neįstengi *datempti* iki penketo. Tačiau jei nori ir iš lietuvių kalbos turėti penketą, aš tau patarsiu, kaip jį pelnyti.

Paprašyk tėvelį nupirkti Tau storą sąsiuvinį, kurį paversk savo dienoraščiu. Jame kiekvieną dieną įrašyk tai, kas tą dieną Tau labiausiai įsiminė: savo pasiekimus, nesėkmes, juokingus, linksmus ir liūdnius dalykus. Nerašyk daug, nes daug rašant greit nusibos. Skirk apie 10 eilučių per dieną. Stenkis rašyti trumpais sakiniais. Kad kas Tavo paslapčių nesužinotų ir iš Tavęs nepasijuoktų, paprašyk mamytės ar tėvelio, kad dienoraštį užrakintų. Po dviejų trijų mėnesių išmoksi sklandžiai reikšti savo mintis, o tai tikriausias kelias į lietuvių kalbos penketą ir didelės svarbos dalykas ateičiai.

Tavo seneliai.“

„Mielas Algi,

Šio mėnesio 24–25 d. (faktiškai 26 d.) mamos Julijos gimtadienis. Nors mama žodžiais ir prieštarauja, bet jai visuomet su vaikais susitikti labai norisi ir Jūsų labai laukia. Todėl manau, kad įveskim tradiciją ją kasmet tuo metu aplankyti. Aš savo laiku to nedariau ir labai apgailestauju, nes dabar jau to pataisyti negaliu. Laikas bėga labai greitai ir Jūs tokiais apsilankymais neilgai džiaugsitės. Tad minėtomis dienomis Jūsų lauksime. Gintautas žadėjo taip pat su Audra būti.

Nepirkite brangios dovanos. Jai visokios smulkmenos brangios dėl to, kad jos iš Jūsų...

1983.IX.12

Tėtis.“

Iš marčios Adelės atsiminimų

Kazys Plesevičius mokslo darbuotojų gretose įvardijamas kaip žemės ūkio mokslų daktaras, agrochemikas. Mūsų šeimai tai – Joniškėlio senelis. Mes matėme, kaip jis mylėjo Lietuvą, jos žmones, bendradarbius,

savo aspirantus, plačią giminę ir savo šeimą. Atsimenu epizodą iš 1979 m. Dzūkijoje vykusio mano giminės susitikimo. Ten svečiavosi ir Joniškėlio senelis. Kartu su Dzūkijos seneliu Dudzinsku (kuris taipogi buvo Vorkutos kalinys) jie turėjo daug bendrų prisiminimų. Pats giminės susitikimas vyko liepos 17 d. Ir štai Kazys Plesevičius prisiminė, kad tai Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą diena. Jis susirinkusiems pasakė kalbą apie jų skrydį ir didvyriškumą. Ten susirinkusiems kaimo žmonėms tais laikais tai padarė didžiulį įspūdį. Po šios kalbos skambėjo „Lietuva brangi“. Jis sutelkdavo gimines įvairiomis progomis. Visus aplankydavo, dažnai rašydavo laiškus, skambindavo.

Tačiau prisimenu, kai sovietmečiu giminės gavo žinią, kad atvyksta Kazio brolis Jonas iš Amerikos. Susitikimas vyko Vilniuje. Aš jam šią žinią perdaviau Dotnuvoje, per Instituto dieną. Menu, Jis susimąstė ir pasakė: „Ne... aš nevažiuosiu. Nevažiuosiu, nenoriu pakenkti Gintautui“ (sūnus Gintautas tuo metu mokėsi LŽŪA). Giminės susitiko. Nufilmuotą susitikimą Vėžaičiuose parodė Kaziui. Pamatęs savo brolį jis verkė, šluostė ašaras ir vėl verkė. Man buvo nesuprantama, kodėl jis nevažiavo į susitikimą. Ir tik dabar, kai susipažinau su jo kančiomis kalėjime, supratau, kad ir drąsų žmogų įveikdavo.

Senelis buvo geras draugas ir patarėjas savo vaikams ir anūkams. Net jei savo bendradarbiams, kolegoms atrodė gana griežtas, anūkams buvo švelnus, draugiškas ir šmaikštus. Pamokos laiškuose liko visam gyvenimui.

Tie saitai „šiapus ir anapus“ nenutrūksta, nors nuo Kazio Plesevičiaus išėjimo amžinybėn praėjo 30 metų. Išėjo Jis netikėtai, būdamas darbų sukuryje komandiruotėje. Ryšiai „šiapus ir anapus“ gyvuos tol, kol bus prisimenančių ir mylinčių. 1994 m. Joniškėlyje vyko konferencija „Trešimo sistemos ir dirvožemio derlingumas“, skirta dr. Kazio Plesevičiaus 80-osioms gimimo metinėms paminėti. Išsamų jo darbų apibendrinimą ir konferencijos pranešimų leidinį organizavo Lietuvos žemdirbystės instituto Agrochemijos skyriaus vedėjas dr. Vytautas Mašauskas ir Joniškėlio bandymų stoties mokslo darbuotojai. Leidinį išleisti padėjo akademikė Veronika Vasiliauskienė. Priimkite mūsų dėkingumą už šiuos prisiminimus. Pabaigti norime Maironio žodžiais:

*Jei po amžių kada skaudūs pančiai nukris
Ir vaikams užtekės nusiblaivęs dangus,
Mūsų kovos ir kančios, be ryto naktis
Argi jiems besuprantamos bus?*

KAZYS PLESEVIČIUS – JAUNIMO UGDYTOJAS

K. Plesevičiaus buvusių disertančių
dr. J. Bėkštytės, dr. I. Krištaponytės ir dr. V. Bagdonienės
atsiminimai

Vieni žmonės prisimenami trumpiau, kiti – ilgiau. Agrochemikui K. Plesevičiui žemiškojo gyvenimo buvo skirta kiek daugiau nei 70 metų. Pokalbiuose su juo, bendradarbių paprašytas patausoti sveikatą, visada atsakydavo, kad „nesvarbu, kiek gyvenai, svarbu, kaip gyvenai“. Gimęs dešimties vaikų šeimoje antruoju sūnumi, nuo pat vaikystės išmoko globoti jaunesnius ir būti savarankiškas. Šias jo būdo savybes pastebėdavo kiekvienas, kuriam tekdavo artimiau su juo bendrauti. Augęs ūkininkų šeimoje (tėvas iš dvaro nuomojo 60 ha nederlingos dzūkiškos žemės), nuo vaikystės matė visus valstietiškus rūpesčius. Galbūt tai ir nulėmė agronominių mokslų pasirinkimą gyvenime. Laiškuose žmonai Julijai iš stažuotės Danijoje rašė ir ateityje nemanąs mažiau dirbti kaip iki šiol, priešingai, išmokęs kai ko naujo stengsis daug dirbti ta kryptimi, kad vargstančiam Lietuvos ūkininkui galėtų suteikti agronominės chemijos pagalbą. Mes, buvę bendradarbiai, galime drąsiai sakyti, kad šia mintimi K. Plesevičius vadovavosi visą gyvenimą ir pagal galimybes stengdavosi visuomet įgyvendinti.

Grižęs į Lietuvą po 10 metų kalėjimo ir tremties Vorkutoje, pradėjęs dirbti Joniškėlio bandymų stotyje Agrocheminės laboratorijos vedėju, stengėsi pritaikyti cheminių analizių metodus, su kuriais prieš tremtį buvo susipažinęs Vilniaus agronominės chemijos stoties laboratorijoje ir stažuotėse Skandinavijos šalyse.

Joniškėlio bandymų stoties Agrocheminės laboratorijos veiklos pradžioje jo kabinete ant rašomojo stalo gulėdavo aptrinti, vokiečių kalba prirašyti sąsiuviniai su dirvožemio ir augalų cheminių analizių metodų aprašymais ir įvairių rusų autorių agrochemijos teorijos leidiniais, nes lietuvių kalba metodų aprašymų nebuvo. B. Baginsko, J. Narkevičiaus, K. Plesevičiaus lietuviškai aprašytos metodikos buvo išspausdintos tik 1967, 1970 metais.

1959 m. Joniškėlyje įsteigus filialą, išsiplėtė bandymų tinklas, padidėjo cheminių analizių poreikis. Dar K. Plesevičiaus iniciatyva, siekiant

padėti zoninėms agrocheminėms laboratorijoms laiku užbaigti pirmąjį respublikos dirvožemių tyrimų turą, prie Agrocheminės laboratorijos buvo įkurta Žemėtvarkos projektavimo instituto Analitinė agrocheminių analizių grupė. K. Plesevičius paskirtas šios grupės moksliniu konsultantu. Senoji laboratorija, kad atitiktų filialo poreikius ir dar atliktų didelį kiekį masinių analizių, tapo per ankšta. K. Plesevičiaus rūpesčiu iš lauko laboratorijos (tiksliau, senos pirties), keturiskart išplėtus patalpas, padedant vietos statybininkams, mechaninių dirbtuvių meistrams, pradėta statyti nauja laboratorija. Kasant pamatus, tvarkant aplinką nemažai teko paplušėti ir laboratorijos darbuotojams. Pagal K. Plesevičiaus brėžinius ir jam konsultuojant vietiniai meistrai gamino dirvožemio malimo, plakimo aparatus ir augalų žalios biomasės džiovinimo spintas. Vėliau, įsigijus užsienietiškos aparatūros, K. Plesevičius, gerai mokėdamas vokiečių kalbą, padėdavo įsisavinti instrukcijas, ne vieną valandą sugaišdavo, kad aparatai veiktų sklandžiai.

Lietuvoje vystantis trąšų pramonei, plėtėsi ir jų naudojimas ūkiuose. Agrochemikų tikslas buvo ištirti naujų mineralinių trąšų efektyvumą Joniškėlio rajone, sunkiuose priemoliuose. Ištirtos įvairios trąšos, parengtos rekomendacijos žemdirbiams. Visiems šiems darbams vadovavo K. Plesevičius. Gautus tyrimų rezultatus skelbdavo spaudoje, dėstydamas filiale veikusioje kursų bazėje ūkių vadovams ir specialistams, aiškindavo rajoninėse ir respublikinėse žemdirbių konferencijose. Laboratorijos mokslo darbuotojai, matydami didžiulį vedėjo darbų krūvį, kiek įmanoma stengėsi jam padėti.

K. Plesevičiaus darbo dienos buvo labai įtemptos. Reikėjo rūpintis nuolatine gausių tręšimo bandymų priežiūra, stengdavosi visus darbus atlikti laiku. Visada rasdavo laiko atvykusiems pasikonsultuoti specialistams, eksperimentinio ūkio agronomams. Labai domėjosi sėklininkystės skyriuje auginamais augalais, užsienietiškas žolių sėjamasias pagelbėdavo parengti tiksliai žolių išsėjimo normai.

K. Plesevičius parengė daug mokslinių ataskaitų, straipsnių, sukūrė mokslinių darbų metodikų, recenzavo kitų mokslininkų, disertantų, aspirantų darbus, parašė disertaciją. Dieną praleidęs bandymų laukuose, ūkiuose, o labai dažnai ir komandiruotėse, vakarais sėsdavo prie rašomojo stalo. Įsigilinęs į temą vakarodavo iki vidurnakčio ir dar ilgiau. Vedėjas buvo labai pareigingas, stengdavosi užduotis atlikti laiku, todėl dažnai darbo diena, esant reikalui, prasidėdavo su saulės tekėjimu, kad iki darbo pradžios suspėtų užrašyti subrandintas mintis. Dažnai darbo

kabinete dirbo savaitgaliais, o kai pritrūkdavo kūrybinių minčių, imdavo gerą knygą, ir tai jam buvo geriausias poilsis. Vasaros metu kaip padėką už kruopštų darbą laboratorijos darbuotojams suorganizuodavo ekskursijas į kitas bandymų stotis, neaplenkiant gražių Lietuvos vietovių.

K. Plesevičius laboratorijos darbuotojus skatino mokytis. Laborantus pasirinkdavo iš gretimai esančio žemės ūkio technikum. Jadvyga Bėkštytė, grįžusi iš tremties, laborantės darbą pradėjo beveik kartu su K. Plesevičiumi. Baigusi technikumą, K. Plesevičiaus paraginta neakivaizdiniu būdu baigė LŽŪA. Pradėjus dirbti mokslinė darbuotoja, K. Plesevičius sudarė mineralinių trąšų efektyvumo požemiais sulfatiniais vandenimis lietinamoje ganykloje bandymų metodiką. Bandymų vykdymas buvo sunkus ir sudėtingas, teko iškasti tvenkinius prieš lietinimą požeminių vandenų pašilimui, o tyrimų rezultatai buvo apibendrinti J. Bėkštytės disertacijoje.

Laboratorijos darbuotojų V. Matulionytei ir V. Bagdonienei studijoms Lietuvos žemdirbystės instituto aspirantūroje K. Plesevičius sudarė darbų metodikas, vadovavo ir esant aspirantūroje, ir rengiant kandidatines disertacijas. I. Krištaponytė, 10 metų dirbdama laborante, užsirekomendavo kaip darbšti, kruopšti darbuotoja ir paskatinta K. Plesevičiaus neakivaizdiniu būdu baigė LŽŪA. Pradėjusi dirbti mokslinė darbuotoja kartu su K. Plesevičiumi ir po jo mirties vykdė jo sumanytą sėjomaininių tręšimo sistemų palyginimo bandymą (įrengtas 1960 m.). Iš šešerių metų duomenų, vadovaujant prof. V. Vasiliauskienei ir dr. V. Mašauskui, apgynė daktarinę disertaciją, dedikuotą ilgamečiam mokytojui agrochemikui K. Plesevičiui.

K. Plesevičiaus pasiūlyta kartotekų forma kartu su J. Bėkštyte surinkti ir sudaryti 1929–1966 m. respublikoje atliktų tręšimo bandymų 4 pirminiai duomenų rinkiniai. Panašiu principu susisteminta ir gausi asmeninė biblioteka.

Jau 30 metų agrochemikas dr. K. Plesevičius nebevaikšto sunkia Joniškėlio žeme, sugrįžo į taip mylėtą, dažnai pokalbiuose prisimintą tėviškę – Aukštadvarį, kur su mylima žmona Julija (mirė po 18 metų) pušynėlyje prie ežero pasirinko amžinojo poilsio vietą.

BENDRAVIMAS SU KAZIU PLESEVIČIUMI – PAMOKA VISAM GYVENIMUI

Juozo Bagdono, K. Plesevičiaus kaimyno, atsiminimai

Baugusiam Lietuvos žemės ūkio akademiją ir su aspirante Valerija Subačiūte sukūrusiam šeimą, atsirado galimybė artimai bendrauti ir pažinti Plesevičių šeimą. Tas artimas bendravimas – tai gyvenimas gretimuose butuose. Abiem šeimoms buvo žinomos butų raktų slaptavietės, nes siejo bendri buitiniai interesai – Plesevičiai vieni pirmųjų Bandymų skyriuje įsigijo televizorių „Beriozka“. Įdomus „Petraičių šeimos“ televizijos serialas, sporto rungtynės, kai kurie filmai tiko bendroms šeimų diskusijoms. Nesunkiai spręstos problemos ir pritrūkus druskos ar duonos.

Mane itin domino Kazio Plesevičiaus, Vorkutos lagerio politinio kalinio, lemtis, nes tai siejosi su mano dėdės – politinio kalinio, dešimtmetį kalėjusio Tolimųjų Rytų Magadano gulaguose, pasakojimais. Sovietiniais laikais politiniu kaliniu buvo galima tapti be kaltės, nebūtinai vadovauti streikams prieš politinę valdžią ar juose dalyvauti. Užteko pačių paprasčiausių pareigūnų asmeninių ambicijų. Tai glaudžiai susiejo šiuos mano minėtus politinius kalinius.

Kazio Plesevičiaus pasakojimu, jo likimas susiklostė nelemtai vadovaujant Agrochemijos stočiai prie Vilniaus Universiteto. Laboratorijoje būdavo įvairiausių reagentų, tam tikrą kiekį sudarė ir spiritas. 1945 m. atvykę du saugumo pareigūnai pareikalavo spirito. Ar gali neduoti? Tokios minties ir negalėjo būti, tad davė. Po poros dienų jie vėl apsilankė tuo pačiu reikalu. Tuomet Kazys paaiškino: „Jūs man pateikit dokumentą apie ano kiekio panaudojimą, tuomet įpilsiu dar kiek“. Tuo kalba ir baigėsi. Po poros dienų gatvėje saugumiečiai areštavo K. Plesevičių ir nusivedė į savo būstinę. Parodė į ant stalo gulintį raštą ir sako: „Tu ne vien atlieki laboratorines analizes, bet ir proklamacijas platini“. Nustebęs ir nieko blogo negalvodamas, abiem rankom pakėlęs ant stalo gulintį raštą atsakė nieko nežinąs ir jokių reikalų su tuo neturįs. To pakako (nes ant popieriaus liko Kazio Plesevičiaus pirštų atspaudai), kad atsidurtų Vorkutos anglių kasyklos politinių kalinių lageryje.

Lageryje laukė sunkus, sveikatą atimantis anglių gavybos (kasybos) darbas. Iš K. Plesevičiaus pasakojimo atsimenu įvykį, kuris alinantį darbą pakeitė lengvesniu. Šaltą Sibiro žiemą sušalo sandėlyje laikomos kaliniams maitinti skirtos bulvės. K. Plesevičius kreipėsi į vieną kalinius saugojusį

pareigūną, prašydamas tam tikro kiekio sušalusių bulvių savo sumanytam bandymui. Iš nedidelio kiekio bulvių K. Plesevičius paruošė alkoholinį gėrimą, panašų į neišrūgusį alų, rusiškai vadinamą „braška“. Viršininkui patiko, todėl liepė iš sušalusių bulvių pagaminti daugiau tokio gėrimo. K. Plesevičių pervedė į maisto produktų saugyklą laboratoriją techniku-laborantu. Kazys paprašė kalinių jam talkininkauti, taip nusilpusiems likimo draugams pagelbėdamas išgyventi.

K. Plesevičius buvo darbštus, preciziškai tikslus, greitai priimantis sprendimus, tačiau atlaidus savo darbuotojams, rūpinosi jų socialinėmis ir buitinėmis sąlygomis. K. Plesevičius buvo imlus naujovėms. Kapitalinio remonto būdu pastatyta Agrochemijos laboratorija, pasirūpinta užsienietiška, daugiausia vokiška laboratorine įranga. Jis domėjosi krašto kultūriniais reikalais, drauge lankydavome spektaklius, kino filmus. K. Plesevičiaus rūpesčiu, siekiant nusausti Agrochemijos laboratorijos aplinką, iškastas pirmasis priešgaisrinis tvenkinys, kiek vėliau, jau ganykloms laistyti – antrasis. Rūpinosi Bandymų skyriaus ir Agrochemijos laboratorijos teritorijos apželdinimu, sodo ir rožyno įrengimu. Įdėjo daug pastangų, kad Joniškėlio vidurinėje mokykloje būtų dėstoma anglų, o ne prancūzų kalba.

Man, jaunam specialistui, porą dešimtmečių bendravusiam su Lietuvoje žinomu mokslininku Kaziu Plesevičiumi, visam gyvenimui liko prasminga pamoka formuojantis politiniams įsitikinimams ir požiūriui į pareigingumą.

ATISISVEIKINANT SU KAZIU PLESEVIČIUMI

Dr. Aniceto Onaičio kalba per K. Plesevičiaus laidotuves

Gerbiami velionio šeimos nariai, artimieji, giminės ir bendradarbiai, vakar, vesdami pirmąsias šio sezono instituto mokslo dienas, pasigedome aktyviausio visų mūsų renginių dalyvio – Kazio Plesevičiaus. Veltui dairėmės į pirmąsias suolų eiles, veltui laukėme jo sąmojingų ir pasvertų klausimų pranešėjams – Kazio vieta buvo tuščia. Susitaikėme su likimu, kuris ištiko mūsų draugą, bet iki šiol negalime patikėti, kad jis daugiau niekuomet negrįš į mūsų tarpą.

Kieno ne kieno, bet Kazio Plesevičiaus energija, mums atrodė, nugalės senatvę, įveiks pačius aukščiausius gyvenimo barjerus ir gyvybės

grumtynes su mirtimi. Aš nepažįstu kito tokio amžiaus žmogaus, kuris stovėtų tokiose aktyviose gyvenimo pozicijose, kokiose buvo Kazys Pleševičius. Nė vienas susirinkimas, nė viena diskusija, nė viena agrochemijos aktualija neapsiėjo be Pleševičiaus. Jis buvo ir išliks vienu iš stipriausių ir gyvenimiškiausių Lietuvos agrochemikų, kuris ne tik puikiai išmanė šios srities mokslą ir gamybą, bet ir mokėjo nuosekliai, su jam būdingu prieštaravimu, iškėlimu ir įveikimu šias abi sritis suderinti ir pajungti svarbiausiems teorijos ir praktikos uždaviniams spręsti. Kazys Pleševičius stovėjo Vakarų regiono ir Sąjungos žymiausių agrochemikų pirmose gretose.

Prie Kazio amžinos poilsio vietos turiu pasakyti, kad vieni žmonės moka dirbti, kiti – kalbėti, treči – rašyti, o ketvirti – skaičiuoti. Ilga mokslinė veikla, darbai bandymų laukuose ir laboratorijose iki išnaktų, mokėjimas bendrauti su žmonėmis ir suprasti jų godas Kaziui davė viską: ir taiklią kalbą, ir gražų sakinį, ir gilią mintį, ir ant mokslinių svarstyklių tiksliai pasvertus teiginius. Retas kuris mokslininkas gali pavežti tokį darbo krūvį, kokį vežė Kazys Pleševičius. Jis vežė, o mes krovėme. Krovėme todėl, kad jis nesibaidė šio krūvio ir vežė, vežė... Vežti žmogiška, o krauti irgi, kaip pagal seną lietuvių patarlę: „Kas veža, tam ir krauna“.

Šią vasarą tikrindamas bandymus pirmą kartą iš Kazio lūpų išgirdau: „Jau pavargau, nebeaprepiu. Gal užteks...“

Svetimas dalykas jam buvo ašaros, bet šį kartą jo akyse jos suspindėjo. Šitai man įsirėžė širdin taip giliai, kad iki šiol negaliu pamiršti – Kazys nurijo sūrią ašarą. Sugrįžęs į institutą apie tai papasakojau draugams ir pasilikau savyje pareigą padėti joniškėliečiams įvykdyti plačią bandymų programą, nes to prašė draugas ir bendradarbis.

Pareigą ilgai nešiojau, bet prašytojo nebeliko mūsų tarpe. Netikėta mirtis išplėšė Tave, Kazy, iš mūsų rikiuotės ir pasiėmė į nežinią. Mirtis įveikė kruopštų darbininką, paprastą žmogų ir tvirtą mokslo dirvonų artoją. Mes dar daug kartų grįšime prie tavo darbų, nes jie – gilios pėdos gimtojoje žemėje.

Ilsėkis, brangus drauge, bočių apdainuotoje dzūkų žemėje, nes, man atrodo, ji prasideda nuo čia, nuo Aukštadvario. Mes pratęsime Tavo nebaigtus darbus ir visuomet Tave prisiminsime geru žodžiu ir tyra širdimi. Ilsėkis!..

Leiskite pareikšti instituto nuoširdžią užuojautą velionio žmonai, sūnums, marčioms, broliams ir seserims.

1984.11.22

Dr. KAZIO PLESEVIČIAUS BIBLIOGRAFIJA

I. Disertacija

1. Plesevičius K. Fosforitmilčių veikimas ir jų efektyvumo padidinimas kai kuriuose Lietuvos TSR dirvose: žemės ūkio mokslų kand. disert. Joniškėlis, 1967, 393 p.

2. Плесевиčius К. И. Действие фосфоритной муки и способы ее эффективности на некоторых почвенных разностях Литовской ССР: автореферат диссертации на соискание степени кандидата сельскохозяйственных наук. Вильнюс, 1967, 15 с.

II. Knygos ir brošiūros

1. Plesevičius K. Fosforitmilčiai – pigi ir naudinga trąša. Vilnius, 1963, 46 p.

2. Plesevičius K. Tręšimo žinynas brigadininkui. Vilnius, 1967, 199 p.

3. Plesevičius K. Fosforo ir kalio trąšų mišiniai. Vilnius, 1969, 28 p.

4. Agrochemija / sudarė K. Plesevičius. Vilnius, 1970, 287 p.

5. Mineralinės trąšos / sudarė K. Plesevičius. Vilnius, 1973, 292 p.

6. Organinės trąšos // Institute, jo filialuose ir bandymų stotyse darytų tręšimo bandymų rinkinys, 1929–1974 m. / sudarė K. Plesevičius. Vilnius, 1973, 292 p.

7. Mineralinės trąšos // Žemdirbystės institute, jo filialuose ir bandymų stotyse darytų tręšimo bandymų duomenų rinkinys, 1929–1974 m. / sudarė K. Plesevičius. Vilnius, 1976, t. 2, 370 p.

8. Plesevičius K., Petraitiienė V. Skystos kombinuotos trąšos ir jų naudojimas įvairioms dirvoms. Vilnius, 1976, 30 p.

9. Plesevičius K. Joniškėlio bandymų stotis. Vilnius, 1977, 23 p.

10. Plesevičius K., Sūdžius E. Nitrofoska. Vilnius, 1977, 34 p.

11. Žemdirbystės institute ir bandymų stotyse darytų tręšimo bandymų duomenų rinkinys, 1929–1975 m. / sudarė K. Plesevičius. Panevėžys, 1981, t. 3, 158 p.

12. Žemdirbystės institute ir bandymų stotyse darytų tręšimo bandymų duomenų rinkinys, 1929–1975 m. / sudarė K. Plesevičius. Panevėžys, 1981, t. 4, 148 p.

13. Lauko, sodo ir daržo kultūrų tręšimas ir rūgščių dirvų kalkinimas / parengė K. Plesevičius ir kt. Vilnius, 1983, 115 p.

14. Žemės ūkio kultūrų tręšimas mikroelementais ir magnio trąšomis: informacinis leidinys / parengė K. Plesevičius, A. Plesevičienė. Vilnius, 1983, 13 p.

III. Moksliniai straipsniai žurnaluose, brošiūrose ir knygose

1940 metai

1. K. Plesevičius. Agrocheminių metodų reikšmė racionaliam dirvos tręšimui / Žemės ūkis, 1940, Nr. 6 (202), p. 560–567.

2. Plesevičius K. Uogos kaip žaliava vaisvyniams: diplominis darbas. ŽŪA, 1940, 100 p.

1941 metai

3. Plesevičius K. Dar dėl amonio salietros / Žemės ūkis, 1941, Nr. 6, p. 203.

1942 metai

4. Plesevičius K. Dirvos rūgštingumas ir kova su juo / Žemės ūkis, 1942, Nr. 1, p. 9–28.

1943 metai

5. Plesevičius K. Cheminė dirvos kontrolė / Žemės ūkis, 1943, Nr. 4, p. 316–320.

1944 metai

6. Plesevičius K. Dirvožemio reakcija Marijampolės, Panevėžio ir Pavenčių cukraus fabrikų rajonuose. Vilnius, Žemės ūkio ministerija.

7. Plesevičius K. Dolomitinių kalkių tinkamumas rūgščių dirvų kalkinimui / Žemės ūkis, 1944, Nr. 5.

1958 metai

8. Plesevičius K. Apsirūpinkime durpių kraiku / Socialistinis žemės ūkis, 1958, Nr. 8, p. 50–52.

9. Plesevičius K. Barkūno auginimas pūdymo lauke / Socialistinis žemės ūkis, 1958, Nr. 5, p. 23–24.

1959 metai

10. Plesevičius K. Granuliuoto superfosfato panaudojimas į eilutes / Socialistinis žemės ūkis, 1959, Nr. 5, p. 56–57.

11. Plesevičius K. Įdomūs tyrimai / Socialistinis žemės ūkis, 1959, Nr. 9, p. 59.

1961 metai

12. Plesevičius K., Čaikauskas V. Netikslu iškratyti mėšlą žiemą / Socialistinis žemės ūkis, 1961, Nr. 10, p. 45–47.

13. Plesevičius K. Trąšų veikimas Danijos dirvožemiuose / Socialistinis žemės ūkis, 1961, Nr. 6, p. 54–57.

1962 metai

14. Plesevičius K. Dirvožemio reakcijos nustatymo rezultatai priklausomai nuo analizės metodo / Žemės ūkis, 1962, Nr. 7, p. 55–57.

15. Plesevičius K. Ilgamečio trąšų naudojimo įtaka dirvos derlingumui ir sėjomainų našumui / Socialistinis žemės ūkis, 1962, Nr. 8, p. 55–56.

16. Plesevičius K. Platūs užmojai mineralinių trąšų gamyboje / Socialistinis žemės ūkis, 1962, Nr. 12, p. 52–54.

1964 metai

17. Plesevičius K. Agroplanai ir efektyvus tręšimas / Žemės ūkis, 1964, Nr. 7, p. 27–28.

18. Plesevičius K. Agroplanai – tinkamo tręšimo švyturiai / Kolūkio kalendorius 1965. Vilnius, 1964, p. 16–17.

19. Plesevičius K. Granuliuotą superfosfatą – tik į eilutes / Kolūkio kalendorius 1965. Vilnius, 1964, p. 52–53.

20. Plesevičius K. Išmokime naudoti fosforitmilčius // Trąšos ir tręšimas. Vilnius, 1964, p. 45–54.

21. Plesevičius K. Nitrofoskos / Kolūkio kalendorius 1965. Vilnius, 1964, p. 43.

22. Plesevičius K. Sudėtingų mineralinių trąšų efektyvumas sunkiose dirvose auginamiems miežiams: informacinis biuletenis. Vilnius, 1964, Nr. 14, p. 19–22.

23. Plesevičius K. Tinkamai panaudoti fosforitmilčiai prilygsta superfosfatui / Kolūkiečio kalendorius 1965. Vilnius, 1964, p. 100–101.

24. Plesevičius K. Trąšos ir tręšimas / Žemės ūkis, 1964, Nr. 2, p. 25–26.

25. Плесьевичус К. Действие органических и минеральных удобрений в многолетнем опыте на дерново-карбонатных почвах Литовской ССР // Влияние длительного применения удобрений на плодородие почвы и продуктивность севооборотов. Москва, 1964, вып. 11, с. 103–121.

26. Плесьевичус К. Использование местных удобрений Литовской ССР // Материалы научно-технологического совещания по рациональному использованию местных удобрений. Москва, 1964, с. 27–29.

27. Плесьевичус К. Эффективность сложных минеральных удобрений под ячмень на суглинистых почвах // Информационный бюллетень: вопросы растениеводства и почвоведения. Вильнюс, 1964, № 14, с. 20–23.

1965 metai

28. Plesevičius K. Apie racionalų trąšų naudojimą / Žemės ūkis, 1965, Nr. 3, p. 5–8.

29. Plesevičius K. Chemijos naujovės tarptautinėje parodoje / Žemės ūkis, 1965, Nr. 11, p. 33–34.

30. Plesevičius K. Mineralinių trąšų atidavimo laikas svarbiausioms sėjomainos kultūroms / LŽMTI darbai. Vilnius, 1965, t. 10, p. 5–39.

31. Plesevičius K. Pasisakymai / Mokslas – žemdirbystei intensyvinti. 1965, p. 149–150.

32. Plesevičius K., Tindžiulis A., Tarvidas J. ir kt. Priemonės augalų mitybai reguliuoti ir gerinti / Mokslas – žemdirbystei intensyvinti: 1965 m. sausio mėnesį Dotnuvoje įvykusio pasitarimo medžiaga. Vilnius, 1965, p. 36–60.

33. Plesevičius K. Tręšimas granuliuotu superfosfatu su sėkla į eilutes / Mokslas gamybai. Vilnius, 1965, p. 18.

34. Plesevičius K. Sudėtinės ar mišriosios trąšos? / Žemės ūkis, 1965, Nr. 11, p. 27.

1966 metai

35. Plesevičius K. CCC (chlorcholinchloridas) – preparatas prieš javų išgulimą / Kolūkiečio kalendorius 1967. Vilnius, 1966, p. 56–57.

1967 metai

36. Plesevičius K. Apie rekomendacijas organinėms trąšoms kaupiti ir naudoti / Žemės ūkis, 1967, Nr. 2, p. 35.

37. Plesevičius K., Adomavičiūtė J. Įvairių telkinių fosforitmilčių palyginimas / LŽMTI informacinis biuletenis, 1967, Nr. 17, p. 70–76.

38. Plesevičius K. Mėšlo kaupimo ir naudojimo rūpesčiai / Žemės ūkis, 1968, Nr. 10, p. 7–9.

39. Plesevičius K. Rekomendacijos organinėms trąšoms kaupiti ir naudoti / Žemės ūkis, 1967, Nr. 2, p. 35.

40. Плесьевичус К., Адомавичюте И. Сравнительная эффективность фосфоритной муки различных месторождений // Информационный бюллетень ЛитНИИЗ. Вильнюс, 1967, № 17, с. 72–80.

1968 metai

41. Plesevičius K. Organinės trąšos sėjomainose / Žemės ūkis, 1968, Nr. 7, p. 2–4.

1969 metai

42. Plesevičius K. Iš kur imti fosforo? / Žemės ūkis, 1969, Nr. 6, p. 14–15.

43. Плесьевичус К., Даугелене Н. Действие фосфоритной муки на почвах разной кислотности Литовской ССР // Вопросы известкования кислых почв: материалы координационной конференции. Вежайчяй, 1969, с. 68–73.

44. Плесьевичус К., Багдонене В. Диагностика удобрения фосфорными и калийными удобрениями на почвах тяжелого механического состава // Материалы конференции, посвященной 10-летию филиала Всесоюзного общества почвоведения Литвы. 1969, с. 73–78.

1970 metai

45. Plesevičius K. Bakterinės trąšos // Agrochemija. Vilnius, 1970, p. 172–175.

46. Plesevičius K. Mineralinės trąšos // Agrochemija. Vilnius, 1970, p. 34–121.

47. Plesevičius K. Priedai // Agrochemija. Vilnius, 1970, p. 259–284.

48. Plesevičius K., Bagdonienė V. Tręšimo normavimas / Žemės ūkis, 1970, Nr. 11, p. 27.

49. Plesevičius K. Tręšimo tyrimų metodika // Agrochemija. Vilnius, 1970, p. 199–212.

50. Plesevičius K. Tvartas be mėšlidės – neišbaigtas / Žemės ūkis, 1970, Nr. 1, p. 13.

51. Плесьевичус К., Багдонене В. Применение лабораторных методов для внесения фосфорных и калийных удобрений на почвах тяжелого механического состава Литовской ССР: тезисы докладов IV всесоюзного делегатского съезда почвоведов. Алма-Ата, 1970, с. 368–370.

1971 metai

52. Plesevičius K., Bagdonienė V. Kartograma – dar ne viskas / Žemės ūkis, 1971, Nr. 7, p. 19–20.

1972 metai

53. Plesevičius K. Kada trąšos neefektyvios / Žemės ūkis, 1972, Nr. 12, p. 12–13.

54. Plesevičius K. Superfosfato ir fosforitmilčių mišinio efektyvumas ariamose dirvose / LŽMTI mokslinių straipsnių rinkinys. Vilnius, 1972, Nr. 26, p. 148–152.

55. Plesevičius K. Superfosfato ir fosforitmilčių mišinio efektyvumas kultūrinėse ganykloje / LŽMTI mokslinių straipsnių rinkinys. Vilnius, 1972, Nr. 26, p. 144–147.

1973 metai

56. Plesevičius K. Derliai ir judraus fosforo dinamika sunkios mechaninės sudėties neutraliuose Lietuvos TSR dirvožemiuose, tręšiant juos superfosfatu ir fosforitmilčiais: konferencijos medžiaga dirvotyros ir agrochemijos klausimais. Kaunas, 1973, p. 59–64.

57. Plesevičius K. Mineralinės trąšos ir jų savybės // Mineralinės trąšos. Vilnius, 1973, p. 24–181.

58. Plesevičius K. Mineralinių trąšų naudojimas // Mineralinės trąšos. Vilnius, 1973, p. 181–198.

59. Plesevičius K., Bėkštytė J. Mineralinių trąšų veikimas laistomoje ir nelaistomoje kultūrinėje ganykloje: Lietuvos hidrotechnikos ir melioracijos mokslinio tyrimo instituto XIV mokslinės konferencijos sutrumpintų pranešimų medžiaga. Vilnius, 1973, p. 160–165.

60. Plesevičius K. Trašų pramonės vystymosi kryptys ir perspektyvos // Mineralinės trašos. Vilnius, 1973, p. 198–203.

61. Плесьевичус К. Действие минеральных удобрений и навоза в севопольном севообороте: тезисы докладов программного-методического совещания участников Географической сети опытов с удобрениями. ВАСХНИЛ, Москва, 1973, с. 62–64.

1974 metai

62. Plesevičius K., Bagdonienė V. Agrocheminių duomenų naudojimas, tręšiant sunkios mechaninės sudėties dirvožemius fosforo ir kalio trašomis / LŽMTI darbai. Vilnius, 1974, t. 18, p. 163–179.

63. Plesevičius K., Bėkštytė J. Tręšimas ir lietinimas ganyklose / Žemės ūkis, 1974, Nr. 11, p. 9–20.

64. Plesevičius K. Vertingos, jei teisingai naudojamos / Žemės ūkis, 1974, Nr. 2, p. 30.

65. Plesevičius K. Vien sparnų nepakanka / Žemės ūkis, 1974, Nr. 9, p. 14–16.

66. Плесьевичус К. Действие минеральных удобрений и навоза на урожай севооборота и изменения некоторых свойств почвы // Почвоведение и агрохимия. Вильнюс, 1974, с. 199–206.

67. Плесьевичус К., Пятрайтене В., Багдонас А. и др. Применение жидких комплексных удобрений // Наука сельскохозяйственному производству: рекомендации по рациональному использованию почв и удобрений. Минск, 1974, с. 86–88.

68. Плесьевичус К. Сравнение эффективности навоза и минеральных удобрений на почвах тяжелого механического состава // Плодородие почвы и урожай: материалы научно-производственной конференции. Вильнюс, 1974, с. 360–364.

1975 metai

69. Plesevičius K. Kurią kultūrą tręšti mėšlu / Žemės ūkio informacija. Vilnius, 1975, Nr. 6/86, p. 4–6.

70. Плесьевичус К. Сравнительная эффективность систем удобрения на тяжелых почвах в Литовской ССР // Тезисы докладов регионального совещания участников Географической сети опытов с удобрения и нечерноземной зоны Европейской части РСФСР, Белорусской ССР, Литовской ССР, Латвийской ССР и Эстонской ССР. Каунас, 1975, с. 161–168.

1976 metai

71. Plesevičius K. Ar tręšti šiaudais? / Žemės ūkis, 1976, Nr. 11, p. 17–18.

72. Plesevičius K. Fosforitmilčių efektyvumas sėjomainoje / 1975 m. užbaigtų tiriamųjų darbų trumpi pranešimai. Vilnius, 1976, p. 45–47.

73. Plesevičius K., Bėkštytė J. Nuo ko priklauso ganyklų našumas / Žemės ūkis, 1976, Nr. 8, p. 27–28.

74. Plesevičius K., Bilevičius V., Daškevičienė M. ir kt. Skystų ir birių trąšų palyginimas pievose ir ganyklose / LŽMTI mokslinių straipsnių rinkinys. Vilnius, 1976, Nr. 30, p. 55–59.

75. Plesevičius K., Lukošūnienė E., Mališauskienė E. ir kt. Tręšimo bandymų duomenų rinkinys / 1975 m. užbaigtų tiriamųjų darbų trumpi pranešimai. Vilnius, 1976, p. 32–33.

76. Плесьявичюс К. и др. Органические удобрения, гумус почвы и урожай сельскохозяйственных культур в Литовской ССР // Проблемы накопления и использования органических удобрений: материалы научной конференции. Минск, 1976, с. 40–48.

1977 metai

77. Plesevičius K. Granuliuoto amofoso ir fosforo-kalio trąšų, įterptų su sėkla į eilutes, efektyvumas / 1976 m. užbaigtų tiriamųjų darbų trumpi pranešimai. Vilnius, 1977, p. 39–41.

78. Plesevičius K. Granuliuoto amofoso ir fosforo-kalio trąšų, įterptų su sėkla į eilutes / Rekomendacijos žemės ūkio gamybai intensyvinti 1978. Vilnius, 1977, p. 31–32.

79. Plesevičius K. Kas tas karboamoniakas? / Žemės ūkis, 1977, Nr. 7 (567), p. 26.

1978 metai

80. Jovaiša A., Gudelis P., Plesevičius K. Mineralinių azoto trąšų normos linams po skirtingų priešėlių / LŽMTI darbai: Agronomija. Vilnius, 1978, t. 23, p. 54–67.

81. Plesevičius K. Fosforitmilčių efektyvumas sėjomainoje sunkaus priemolio dirvožemiuose / LŽMTI darbai: Agronomija. 1978, t. 23, p. 68–88.

82. Plesevičius K., Bėkštytė J. Lietinimas ir ganyklų derlius / Pažangi efektyvumo didinimo ir kokybės gerinimo patirtis. Vilnius, 1978, p. 103–107.

83. Plesevičius K., Bėkštytė J. Lietinimas ir ganyklų derlius / Žemės ūkis, 1978, Nr. 6 (576), p. 11–12.

84. Plesevičius K., Bagdonienė V. Mineralinių trąšų santykiai sėjomainoje / Žemės ūkio gamybos intensyvinimas: LŽŪA mokslo darbų rinkinys. Kaunas, 1978, p. 10.

85. Plesevičius K., Bėkštytė J. Proteinų gamyba Lietuvos TSR / Žemės ūkio gamybos intensyvinimas: LŽŪA mokslo darbų rinkinys. Kaunas, 1978, p. 17–18.

86. Плесьевичус К. И., Тиднжюлис А. П., Магила А. К. Специализация растениеводства и севообороты Литовской ССР // Севообороты в условиях специализации и концентрации сельскохозяйственного производства. Таллинн, 1978, с. 32–36.

1979 metai

87. Plesevičius K. Organinės trąšos savo reikšmės neprarado / Kolūkiečio kalendorius. Vilnius, 1979, p. 53–54.

88. Plesevičius K., Dovydaitis V. Tiesioginis šiaudų naudojimas trąšai / 1978 metais užbaigtų tiriamųjų darbų trumpi pranešimai. Vilnius, 1979, p. 36–38.

89. Plesevičius K., Bagdonienė V. Trąšos sėjomainoje / Žemės ūkis, 1979, Nr. 2 (584), p. 25.

90. Plesevičius K., Bėkštytė J. Žolės gali pakakti visą vasarą / Žemės ūkis, 1979, Nr. 6 (588), p. 13.

1980 metai

91. Plesevičius K., Banevičienė Z. Augimo reguliatoriai žieminiams kviečiams ir miežiams / 1979 metais užbaigtų tiriamųjų darbų trumpi pranešimai. Vilnius, 1980, p. 60–61.

92. Plesevičius K. Derlių nepastovumo faktoriai / Žemės ūkis, 1980, Nr. 3 (597), p. 9–107.

93. Plesevičius K. Granuliuotų amofoso, superfosfato ir presuoto fosforo ir kalio trąšų mišinio, įterpto su sėkla į eilutes, efektyvumas // Agronomijos naujovės. Vilnius, 1980, p. 25–28.

94. Plesevičius K., Jakubauskas V., Kuzmickas B. Mineralinių trąšų laikymas ir tręšimas jomis // Lietuvos TSR žemės ūkio tvarkymo sistema. Vilnius, 1980, p. 140–146.

95. Plesevičius K. Ką žada žemdirbiams agrochemija / Kolūkiečio kalendorius 1981. Vilnius, 1980, p. 41–43.

96. Плесьевичус К. И. Сравнение действия органических и минеральных удобрений на почвах тяжелого механического состава / Тезисы докладов всесоюзного научно-технического совещания: пути

повышения продуктивности земледелия и почвенного плодородия и задачи географической сети опытов с удобрениями в XI пятилетке. Москва, 1980, ч. 1, с. 89.

1981 metai

97. Plesevičius K. Ar barstyti trąšas ant sniego? / Žemės ūkis, 1981, Nr. 2 (608), p. 23.

98. Plesevičius K. Tiekimo tvarka – kokybiško sandėliavimo pagrindas: apie mineralinems trąšoms skirtus sandėlius, jų tinkamą laikymą / Žemės ūkis, 1981, Nr. 11 (617), p. 18.

1982 metai

99. Plesevičius K. Ar įstengsime...: diskusijos mintys / Žemės ūkis, 1982, Nr. 10, p. 9–10.

100. Plesevičius K., Dovydaitis V. Šiaudų naudojimas tiesioginiam tręšimui / LŽMTI darbai: Agronomija. Vilnius, 1982, t. 28, p. 100–108.

101. Машаускас В., Плесьявичюс К., Швядайте М. и др. Влияние ингибитора нитрификации N-серве на эффективность азотных удобрений в условиях Литвы // Регулирование азотного режима почв. Вильнюс, 1982, с. 27–30.

102. Онайтис А., Машаускас В., Плесьявичюс К. Система удобрения в условиях интенсивного земледелия Литовской ССР / Тезисы докладов научной конференции. Вильнюс, 1982, с. 79–82.

103. Плесьявичюс К. Сравнение системы удобрения на почвах, тяжелых по механическому составу / Результаты исследований в длительных опытах с удобрениями по зонам страны. Москва, 1982, вып. 12, с. 4.

104. Плесьявичюс К., Машаускас В., Лазаускас С. и др. Эффективность ингибитора нитрификации N-серве в условиях Литовской ССР / Тезисы докладов всесоюзного научно-технического совещания географической сети опытов с удобрениями. Москва, 1982, ч. 1, с. 19–20.

1983 metai

105. Plesevičius K., Bagdonienė V. Optimalios perspektyvios mineralinių trąšų normos sėjomainoje sunkaus priemolio dirvose / Rekomendacijos žemės ūkio gamybai intensyvinti 1984 metais. Vilnius, 1983, p. 22–23.

106. Plesevičius K., Bagdonienė V. Optimalios, perspektyvios mineralinių trąšų normos ir maisto medžiagų santykis sėjomainoje //

Mineralinių trąšų efektyvumo didinimo būdai Pabaltijo ir Baltarusijos dirvožemiuose. Vilnius, 1983, p. 109–111.

107. Plesevičius K. Organinių ir mineralinių trąšų įtaka derliui ir dirvožemiui // Mineralinių trąšų efektyvumo didinimo būdai Pabaltijo ir Baltarusijos dirvožemiuose. Vilnius, 1983, p. 107–109.

108. Plesevičius K. Ciplijauskas P. Pramoniniam perdirbimui auginamų cukrinių runkelių tręšimas / Rekomendacijos žemės ūkio gamybai intensyvinti 1984 metais. Vilnius, 1983, p. 37–38.

109. Plesevičius K., Lukošūnienė E., Mašauskas V. Tobulinkime mėšlo apskaitą / Žemės ūkis, 1983, Nr. 9 (639), p. 6–7.

110. Plesevičius K., Banevičienė Z. Žieminių kviečių ir miežių augimo reguliatoriai / LŽMTI mokslinių straipsnių rinkinys. Vilnius, 1983, Nr. 44, p. 45–52.

111. Плесявичюс К. Аппарат для взбалтывания почвенных и растительных образцов при их экстракции // Рационализаторы – науке. Вильнюс, 1983, с. 40–41.

112. Плесявичюс К. И. Прибор для взятия проб жидкого навоза из цистерн или навозохранилищ // Рационализаторы – науке. Вильнюс, 1983, с. 4–5.

1984 metai

113. Lukošūnienė E., Plesevičius K., Jankauskas B. ir kt. Organinės trąšos // Agrochemiko žinynas. Vilnius, 1984, p. 60–80.

114. Plesevičius K., Bagdonienė V. Mineralinės trąšos sunkiose dirvose / Žemės ūkis, 1984, Nr. 3 (645), p. 25.

115. Plesevičius K. Racionali tręšimo sistema sunkios mechaninės sudėties dirvose / Rekomendacijos žemės ūkio gamybai intensyvinti 1985 metais. Vilnius, 1984, p. 25–26.

116. Plesevičius K. Tręšimo sistemų palyginimas sunkios mechaninės sudėties dirvose / 1983 metais užbaigtų tiriamųjų darbų trumpi pranešimai. Vilnius, 1984, p. 17–20.

117. Plesevičius K. ir kt. Žemės ūkio kultūrų tręšimo ypatumai // Agrochemiko žinynas. Vilnius, 1984, p. 129–152.

118. Плесявичюс К., Семенов Н. Оптимизация азотного режима почв // Оптимальные параметры плодородия почв. Москва, 1984, с. 96–117.

119. Плесявичюс К. Роль агрохимических исследований при разработке рациональной системы удобрения на почвах тяжелого механического состава Литовской ССР / Тезисы докладов всесоюзного

совещания участников Географической сети опытов с удобрениями: задачи агрохимической науки по повышению окупаемости удобрений по зонам страны. Москва, 1984, с. 69.

1985 metai

120. Pleševičius K., Bagdonienė V. Optimalios, perspektyvios mineralinių trąšų normos ir maisto medžiagų santykis sėjomainoje / LŽMTI darbai: Tręšimas. Vilnius, 1985, t. 33, p. 90–100.

1986 metai

121. Плесьевичус К. Сравнение систем удобрения на тяжелых почвах // Результаты исследований в длительных опытах с удобрениями по зонам страны. Москва, 1986, вып. 18, с. 3–65.

1987 metai

122. Pleševičius K., Krištaponytė I., Bagdonienė V. Sunkių dirvų tręšimo sistemų palyginimas / LŽMTI darbai: Agronomija. Vilnius, 1987, t. 35, p. 75–91.

123. Pleševičius K., Zabulienė J. Miestų nutekamųjų vandens dumblo naudojimas tręšimui / 1987 metais užbaigtų tiriamųjų darbų trumpi pranešimai. Vilnius, 1987, p. 38–40.

1989 metai

124. Pleševičius K., Dovydaitis V. ir kt. Dirvų tręšimas šiaudais ir sideratais / Rekomendacijos žemės ūkiui intensyvinti 1990 metais. Vilnius, 1989, p. 56–59.

125. Pleševičius K., Bėkštytė J. Drėkinimui naudojamų požeminių sulfatinių vandens įtaka ganyklinių varpinių ir ankštinių žolių derliui / LŽI mokslinių straipsnių rinkinys. Vilnius, 1989, Nr. 64, p. 57–62.

1990 metai

126. Pleševičius K., Zabulienė J.. Miesto nutekamųjų vandens dumblo vartojimas žemės ūkio kultūroms tręšti / Žemdirbystė: mokslo darbai. 1990, Nr. 38, p. 40–50.

IV. Mokslinės ataskaitos

1959 metai

1. Plesevičius K., Čaikauskienė M. Įvairių sideratų įtaka į žiemkenčių derlių lauko žalienuose sėjomainose: 1953–1958 m. Joniškėlio bandymų stotyje vykdytų lauko bandymų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1959, 28 p.

1960 metai

2. Plesevičius K. Organinių ir mineralinių trąšų mažų mišinių normų efektyvumas: 1954–1959 m. Joniškėlio filiale vykdytų lauko bandymų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1960, 30 p.

1961 metai

3. Плесьевичус К. Действие органических и минеральных удобрений в многолетнем опыте на дерново-карбонатных почвах Литовской ССР: научный отчет за 1929–1950 г. /рукопись/. Йонишкелис, 1961, 32 с.

1962 metai

4. Plesevičius K. Fosforitmilčių efektyvumo padidinimas kompostuojant juos su mėšlu ir durpėmis: 1957–1962 m. darytų bandymų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1962, 49 p.

5. Plesevičius K. Fosforitmilčių atidavimo laikas avižoms: mokslinė ataskaita už 1958–1961 m. /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1962, 28 p.

6. Plesevičius K. Įvairių telkinių fosforitmilčių palyginimas: 1958–1961 m. darytų bandymų mokslinė ataskaita. Joniškėlis, 1962, 44 p.

7. Plesevičius K. Nitrofoskų efektyvumas kai kurioms žemės ūkio kultūroms: mokslinė ataskaita už 1929–1960 m. /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1962, 31 p.

1963 metai

8. Plesevičius K. Nitrofoskų efektyvumas kai kurioms žemės ūkio kultūroms: mokslinė ataskaita už 1929–1960 m. /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1962, 31 p.

9. Plesevičius K. Kukurūzų silosavimas su karbamiidu: 1960–1962 m. darytų tyrimų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1963, 8 p.

1964 metai

10. Plesevičius K., Kalvaitienė M. Fosforo trąšų normos: 1958–1962 m. bandymų, darytų Joniškėlyje ir Samališkėje, mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1964, 105 p.

11. Plesevičius K. Pasvalio rajono kolūkiuose silosuočių pašarų kokybė ir būdai jai pagerinti: mokslinė ataskaita iš 1959–1960 m. atliktų tyrimų nustatant Pasvalio rajono kolūkiuose silosuočių pašarų kokybę /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1964, 40 p.

1965 metai

12. Plesevičius K. Fosforitmilčių efektyvumas įvairiose dirvose: 1957–1963 m. bandymų, darytų Joniškėlyje, Rumokuose, Elmininkuose, Samališkėje, Radviliškyje, Dotnuvoje, mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1965, 146 p.

1967 metai

13. Plesevičius K. Fosforitmilčių efektyvumas II sėjomainos rotacijoje: Joniškėlio bandymų stotyje vykdytų bandymų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1967, 46 p.

1970 metai

14. Plesevičius K. Superfosfato-fosforitmilčių mišinio efektyvumas ganykloje: 1965–1970 m. lauko bandymų stotyje mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1970, 106 p.

1971 metai

15. Plesevičius K. Skystų kompleksinių trąšų efektyvumas ir panaudojimo sąlygos sunkios mechaninės sudėties dirvožemiuose: Joniškėlio bandymų stotyje 1966–1970 m. vykdytų bandymų apibendrinanti mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1971, 128 p.

1972 metai

16. Plesevičius K. Javų nuėmimo kombainu ir rankomis palyginimas: 1968–1972 m. Joniškėlio bandymų stotyje vykdytų lauko bandymų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1972, 29 p.

1975 metai

17. Plesevičius K. Fosforitmilčių efektyvumas sėjomainoje neutraliose sunkaus priemolio dirvose: 1957–1974 m. Joniškėlio bandymų stotyje vykdytų bandymų ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1975, 171 p.

1976 metai

18. Plesevičius K. Granuliuotų amofoso ir fosforo-kalio trąšų mišinio, įterptų su sėkla į eilutes, efektyvumas: 1970–1974 m. Joniškėlyje vykdytų lauko bandymų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1976, 58 p.

19. Plesevičius K. Žolių nuėmimo perdirbtu kombainu SK-4, pjaunamąja MF-70 ir rankiniu dalgiu palyginimas: 1975 m. Joniškėlyje vykdytų lauko bandymų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1976, 23 p.

1978 metai

20. Plesevičius K., Dovydaitis V. Šiaudų naudojimas tręšimui: 1968–1977 m. Joniškėlio bandymų stotyje ir Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo institute atliktų lauko bandymų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1978, 88 p.

1979 metai

21. Plesevičius K., Banevičienė Z. Augimo reguliatoriai žieminiams kviečiams ir miežiams: 1973–1978 m. Dotnuvoje ir Joniškėlio bandymų stotyje vykdytų lauko bandymų apibendrinanti mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Dotnuva, 1979, 46 p.

1982 metai

22. Plesevičius K., Pajarskaitė A. ir kt. Laukų su vienodomis dirvožemio gamtinėmis sąlygomis išskyrimo metodikos sudarymas: 1977–1981 m. vykdytų tyrimų preliminarinė ataskaita. Vilnius, 1982, 71 p.

23. Plesevičius K., Bagdonienė V. Perspektyvios, optimalios mineralinių trąšų normos ir santykiai sėjomainoje: 1972–1981 m. Joniškėlio bandymų stotyje vykdytų lauko ir vegetacinių bandymų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1982, 109 p.

1983 metai

24. Plesevičius K. Tręšimos sistemų palyginimas sunkios mechaninės sudėties dirvoje: 1961–1981 m. lauko bandymų ir laboratorinių tyrimų ataskaita /mašinėraštis/. Joniškėlis, 1983, 206 p.

1986 metai

25. Плесьевичус К., Тила А., Янкаускас Б. Выявить количественные стороны круговорота и баланса питательных веществ в интенсивном земледелии / Научный отчет за 1981–1985 г. /рукопись/. Воке, 1986, 22 с.

1987 metai

26. Plesevičius K., Zabulienė J. ir kt. Miestų nutekamųjų vandenių dumblo vartojimas žemės ūkio kultūroms tręšti: 1980–1986 m. vykdytų lauko, mikrolauko bandymų, lizimetrinių ir laboratorinių tyrimų mokslinė ataskaita /mašinėraštis/. Vokė, 1987, 160 p.

V. Disertacijos, parengtos vadovaujant dr. Kaziu Plesevičiui

1972 metai

1. Bagdonienė V. Agrocheminių analizių panaudojimas tręšiant Lietuvos TSR sunkios mechaninės sudėties dirvožemius fosforo ir kalio trąšomis: žemės ūkio mokslų kandidato disertacija. Joniškėlis, 1972, 270 p.

1973 metai

2. Knašienė J. R. Amoniako vandens įterpimo laiko ir normų įtaka kai kurių kultūrų derliui Lietuvos Vakarų zonos sąlygomis: žemės ūkio mokslų kandidato disertacija. Vėžaičiai, 1973, 198 p.

1974 metai

3. Petraitienė V. Skystų kompleksinių trąšų efektyvumas Lietuvos TSR: žemės ūkio mokslų kandidato disertacija. Dotnuva, 1974, 167 p.

1975 metai

4. Jovaiša A. Mineralinių trąšų įtaka po skirtingų priešėlių auginamų linų derliui ir kokybei Lietuvos TSR Vakarų zonos sąlygomis: žemės ūkio mokslų kandidato disertacija. Vėžaičiai, 1975, 157 p.

1978 metai

5. Bėkštytė J. Tręšimo ir lietinimo efektyvumas velėninio-glėjiško sunkaus priemolio ganyklose Lietuvos TSR: žemės ūkio mokslų kandidato disertacija. Joniškėlis, 1978, 180 p.

1979 metai

6. Sipavičiūtė L. Svogūnų sėjinių tręšimas velėniniuose glėjiškuose Lietuvos TSR dirvožemiuose: žemės ūkio kandidato disertacija. Vytėnai, 1979, 145 p.

1982 metai

7. Eitminavičius L. Durpinių-pelkinių Lietuvos TSR dirvožemių fizikinių-agrocheminių savybių įvertinimas bei kartografavimo metodikos tobulinimas: žemės ūkio kandidato disertacija. Kaunas, 1982, 162 p.

1989 metai

8. Алякнавичюте О. Сроки внесения минеральных удобрений и потери питательных веществ на эродированных почвах восточной части Литовской ССР: диссертация канд. с.-х. наук. Дукштас, 1989, 181 с.

VI. Populiarūs straipsniai

1940 metai

1. Plesevičius K. Kaulamilčiai, kaip fosforinė trąša / Ūkininko patarėjas, 1940 gegužės 22.

1957 metai

2. Plesevičius K. Kalkinti reikia atidžiai / Valstiečių laikraštis, 1957 birželio 10.

1958 metai

3. Plesevičius K. Džiovinti ar silosuoti? / Valstiečių laikraštis, 1958, Nr. 93, p. 1.

4. Plesevičius K. Gaminkime tik aukštos kokybės silosą / Valstiečių laikraštis, 1958 liepos 30.

5. Plesevičius K., Būdvytis A., Žulienė R. Kur ir kada sėti kukurūzus / Valstiečių laikraštis, 1958 gegužės 21.

6. Plesevičius K. Teisingai sunaudokime dabar gautas trąšas / Valstiečių laikraštis, 1958 rugsėjo 26.

1959 metai

7. Plesevičius K. Dėmesio verta naujovė / Valstiečių laikraštis, 1959 rugpjūčio 26.

8. Plesevičius K., Ladyga M. Kas sunkus? Kolūkis ar jo vadovai? / Tiesa, 1959 gruodžio 11.

9. Plesevičius K. Laikas barstyti trąšas / Valstiečių laikraštis, 1959 kovo 20.

10. Plesevičius K. Mėšlides statyti verta / Valstiečių laikraštis, 1959 gruodžio 2.

1960 metai

11. Plesevičius K., Kazitėnas J. Derliai padidėjo trigubai / Valstiečių laikraštis, 1960 spalio 20.

12. Plesevičius K., Adomavičiūtė J. Kada granuliuotą, kada miltinį? / Valstiečių laikraštis, 1960 balandžio 11.

13. Plesevičius K., Gaurilčikaitė A., Ladyga M. Kelialapis į ūkio pakilimą / Tiesa, 1960 sausio 27.

1961 metai

14. Plesevičius K. Azotas plaukia į jūrą. Dėl tinkamo organinių trąšų kaupimo mūsų respublikos sąlygomis / Tiesa, 1961 vasario 9.

1962 metai

15. Plesevičius K. Amonio molibdatą – ankštinėms kultūroms / Tarybinis kelias, 1962 gegužės 8.

16. Plesevičius K. Jei dar neparsivežei durpių / Valstiečių laikraštis, 1962 liepos 27.

17. Plesevičius K. Molibdeno trąšas – ankštiniams / Valstiečių laikraštis, 1962 balandžio 27.

1963 metai

18. Plesevičius K. Zalyš A. Agronomas J. Kazėnas neteisus. Mokslininkai atsako gamybininkams: atsiliepimas į J. Kazėno str. „Organinės trąšos turi būti pigesnės“, išspausdintą „Valstiečių laikraštyje“ (1963 01 04) / Valstiečių laikraštis, 1963 sausio 20.

19. Plesevičius K., Savickas J., Urbonas V. Supančiotas milžinas / Valstiečių laikraštis, 1963 kovo 20.

1964 metai

20. Plesevičius K. Dabar ne laikas / Valstiečių laikraštis, 1964 sausio 22.

21. Plesevičius K. Išmokime naudoti fosforitmilčius / Valstiečių laikraštis, 1964 kovo 4.

22. Plesevičius K., Vaitiekūnas D. Trąšos – žemės duona / Valstiečių laikraštis, 1964 sausio 31.

23. Plesevičius K. Kada veikia fosforitmilčiai: apie mineralinių trąšų laikymą bei panaudojimą / Tiesa, 1964 sausio 19.

1965 metai

24. Plesevičius K., Matulionytė V. Ką parodė bandymai su amoniako vandeniu / Valstiečių laikraštis, 1965 liepos 2.

25. Plesevičius K. Fosforinės – tik iš rudens / Valstiečių laikraštis, 1965 rugsėjo 1.

1967 metai

26. Plesevičius K., Butanavičius P. Agregatas skystoms ir birioms trąšoms paskleisti / Valstiečių laikraštis, 1967 liepos 5.

27. Plesevičius K., Adomavičiūtė J. Ar naudinga durpių amofoska / Valstiečių laikraštis, 1967 sausio 15.

28. Plesevičius K. Kas žinotina apie skystas kompleksines trąšas / Valstiečių laikraštis, 1967 rugpjūčio 11.

29. Plesevičius K., Paulauskas A., Laugalys P. Fosforo trąšų mišiniai / Valstiečių laikraštis, 1967 kovo 1.

1968 metai

30. Plesevičius K. Amoniakinį vandenį į dirvą / Valstiečių laikraštis, 1968 rugsėjo 26.

31. Plesevičius K. Atliekamus šiaudus – mėšlo gamybai / Valstiečių laikraštis, 1968 spalio 7.

32. Plesevičius K., Paulauskas A., Laugalys P. Kretingoje gaminami trąšų mišiniai / Švyturys, 1968 balandžio 11.

33. Plesevičius K. Organinės trąšos sėjomainoje / Valstiečių laikraštis, 1968 liepos 11.

34. Plesevičius K. Merkelis B. Tvarka tvartuose ir už jų / Valstiečių laikraštis, 1968 rugsėjo 17.

1968 metai

35. Plesevičius K. Mėšlidės reikalingos / Valstiečių laikraštis, 1969 birželio 17.

1970 metai

36. Plesevičius K. Granuliuotas amofosas / Valstiečių laikraštis, 1970 balandžio 28.

37. Plesevičius K. Kaip tvarkyti organines trąšas / Valstiečių laikraštis, 1970 vasario 21.

38. Plesevičius K. Patogus laikas: apie mėšlo išvežimą ir jo aparimą / Valstiečių laikraštis, 1970 liepos 16.

39. Plesevičius K. Pirmą kartą rudenį / Valstiečių laikraštis, 1970 vasario 14.

40. Plesevičius K. Problemos, kurias reikia spręsti: srutų laikymas ir žemės tręšimas / Valstiečių laikraštis, 1970 birželio 23.

1971 metai

41. Plesevičius K. Teisingai išberkime trąšas / Valstiečių laikraštis, 1970 balandžio 27.

1972 metai

42. Plesevičius K. Tręšimas ir klaidos / Valstiečių laikraštis, 1972 lapkričio 23.

1973 metai

43. Plesevičius K. Ar išvengsime nuostolių / Valstiečių laikraštis, 1973 lapkričio 15.

44. Plesevičius K. Kada naudoti karbamidą / Valstiečių laikraštis, 1973 balandžio 21.

45. Plesevičius K. Ko negalima pamiršti / Valstiečių laikraštis, 1973 gegužės 12.

46. Plesevičius K. Kraikui – tik kapotus šiaudus / Valstiečių laikraštis, 1973 vasario 8.

47. Plesevičius K. Skubėkime išlaistyti srutas / Valstiečių laikraštis, 1973 vasario 6.

1974 metai

48. Plesevičius K. Apie karbamidą / Valstiečių laikraštis, 1974 kovo 8.

49. Plesevičius K., Lukošūnienė E. Organinės trąšos galima kratyti ir žiemą / Tiesa, 1974 gruodžio 6.

50. Plesevičius K., Petraitienė V. Skystos trąšos / Valstiečių laikraštis, 1974 balandžio 6.

1977 metai

51. Plesevičius K., Zabarauskas J., Maikštėnienė S. Kaip įdirbti sunkesnes žemes / Tiesa, 1977 kovo 29.

52. Plesevičius K., Povilaitis J., Zabarauskas J. Kaip pastiprinti cukrinius runkelius / Tiesa, 1977 liepos 13.

53. Plesevičius K. Ruošiant dirvas žiemkenčiams / Tiesa, 1977 liepos 14.

1980 metai

54. Plesevičius K. Kur ir kokias barstyti trąšas / Tiesa, 1980 balandžio 22.

55. Plesevičius K. Venkime klaidų sėjoje / Tiesa, 1980 balandžio 30.

1981 metai

56. Plesevičius K. Mėšlas – žiemkenčiams / Valstiečių laikraštis, 1981 liepos 14.

1982 metai

57. Plesevičius K. Mėšlą vežkime dabar / Valstiečių laikraštis, 1982 liepos 24.

58. Plesevičius K. Kaip tręšime žiemkenčius / Valstiečių laikraštis, 1982 rugpjūčio 26.

1983 metai

59. Plesevičius K. Neatideliokime mėšlavežio / Valstiečių laikraštis, 1983 liepos 7.

60. Plesevičius K. Kaip tręšime žiemkenčius / Valstiečių laikraštis, 1983 liepos 30.

Su tėvais (Kazys – viduryje) apie 1923–1924 m.
Grinkavos vienkiemis, Aukštadvaris, Trakų apskr.

Daug žadanti studentiška jaunystė (K. Plesevičius – dešinėje)

Studijų metais

Su būsima žmona Julija studijų metais

Lietuvos karo mokyklos kursantas (Kazys – ketvirtas iš kairės). 1938 m.

Mokslinėje stažuotėje su Jonu Dagiu

Žemės Ūkio Ministerija

Žemės Ūkio Akademija

DIPLOMAS

Kazimieras **Plesevičius**, gimęs 1914 metais birželio mėnesio 16 dieną Trakų apskrityje, Grinkavos vienkiemyje, įstojo Žemės Ūkio Akademijos žemės dirbimo sekciją 1933 metais rugsėjo mėnesio 7 dieną, išėjo visus Žemės Ūkio Akademijos išsėto nustatytus mokslus, išlaikė visus semestrinius ir diplominius egzaminus, apgynė diplominį darbą: „Uogės, kaip žaliava vaisvyniams“ ir tuo būdu pagal Žemės Ūkio Akademijos statuto 41 § Akademijos Tarybos išskančis devyni šimtai keturiasdešimtų metų kovo mėnesio 15 dienos nutarimu įgijo **diplomuoto agronomo-fitotechniko vardą**.

S. a. prof. *P. Plepius*
Rektorius

S. a. prof. *B. Vitkus*
Akademijos Sekretorius

Studijų diplomai

Kazimiero Pleševičiaus mokėtinias išlaususių Žemės Ūkio Akademijoje dalykų yra įvertintas taip:

1. Chemijos neorganinės	labai gerai
2. Chemijos organinės	labai gerai
3. Chemijos analitinės	labai gerai
4. Taikomosios botanikos	labai gerai
5. Taikomosios zoologijos	labai gerai
6. Mineraloginių ir geologinių dirvotėmio mokalo pagrindų	labai gerai
7. Dirvotėmio mokalo	labai gerai
8. Žemės matavimo ir melioracijos	labai gerai
9. Žemės ūkio statybos	labai gerai
10. Meteorologijos su klimatologija	labai gerai
11. Vokietių kalbos	labai gerai
12. Politinės ekonomijos	labai gerai
13. Žemės ūkio teisės	labai gerai
14. Civilinės teisės	labai gerai
15. Biškinystės	labai gerai
16. Žuvininkystės	labai gerai
17. Naminių gyvulių anatomijos ir fiziologijos	labai gerai
18. Agronominės chemijos	labai gerai
19. Žemės ūkio technologijos	gerai
20. Žemės ūkio mašinų	gerai
21. Bendrosios žemdirbystės	labai gerai
22. Specialiosios žemdirbystės	gerai
23. Sodininkystės ir daržininkystės	labai gerai
24. Genetikos	labai gerai
25. Augalų selekcijos	labai gerai
26. Paopatologijos	labai gerai
27. Eršdomologijos	labai gerai
28. Pavyrų ir peišių kultūros	labai gerai
29. Bendrosios gyvūninkystės	labai gerai
30. Specialiosios gyvūninkystės	labai gerai
31. Gyvulių šėrimo	gerai
32. Pienininkystės	gerai
33. Zoologijos	labai gerai
34. Mikrobiologijos	labai gerai
35. Žemės ūkio ekonomijos ir statistikos	gerai
36. Bendrosios sąskaitybės	labai gerai
37. Žemės ūkio sąskaitybės	labai gerai
38. Žemės ūkio kooperacijos	labai gerai
39. Žemės ūkio politikos	labai gerai
40. Psichologijos	labai gerai
41. Pedagogikos	labai gerai
Diplominį darbą apgynė	labai gerai

Be to, Kazimieras Pleševičius atliko fizikos praktikos darbus.

š. o. prof.

B. Vaitelis
Rūdeniškosios Šešėlių mokyklos mokytojas

Studijų diplomas

Kazio ir Julijos Plesevičių vestuvės

Žmonai Julijai aplankius Kazį Vorkutoje

Su žmona Julija ir sūnumi Algirdu Vorkutoje

Su žmona Julija ir sūnumi Algirdu Vorkutos platybėse

Su sūnumi Algirdu Vorkutoje

Žmonai Julijai po trumpo apsilankymo išvykstant iš Vorkutos

Grižus į Lietuvą su sūnumi Gintautu

Su žmona Julija ir sūnumis Algirdu bei Gintautu.
1974 m.

Su sūnumi Algirdu ir VASHNIL mokslo darbuotojais –
konferencijos dalyviais (apie 1980 m.)

K. Pleševičius (dešinėje) su Žemdirbystės instituto direktoriaus
pavadootoju A. Onaičiu ir sūnumi Algirdu, Lietuvos žemdirbystės
instituto Vėžaičių filialo skyriaus vedėju, apžiūri lauko eksperimentus

K. Pleševičius (antras iš dešinės) V. Čaikauskui ir kitiems
mokslo darbuotojams pasakoja apie Joniškėlio bandymų stoties
lauko eksperimentus

K. Pleševičius (pirmas iš kairės) – aktyvus mokslininkas ir
daugelio mokslo tarybų narys

TURINYS

Gyvenimo aprašymas.....	4
Apdovanojimai.....	5
Pratarmė.....	6
GYVENIMĄ PASKYRĘS AGROCHEMIJAI	7
BIOGRAFIJOS VINGIAI	
Julijos Plesevičienės atsiminimai, rašyti 1994 m. minint	
Kazio Plesevičiaus 80-ąsias gimimo metines.....	14
TARP VAKARŲ IR RYTŲ	
Apie tėvą, uošvį, senelį, prosenelį.....	17
Dotnuvoje.....	18
Karo mokykla, 1937 m.....	19
Stažuotės Danijoje, Švedijoje ir Latvijoje.....	19
Kalbų mokymasis ir mintys apie stažuotėje įgytų	
žinių pritaikymą.....	20
Baltijos Valstijų jaunųjų vakaras.....	20
Vorkuta.....	21
Sūnaus Algirdo Plesevičiaus, Kybartų mokyklos 7 kl. mokinio,	
laiškas tėvui.....	22
Iš Kazio Plesevičiaus laiško sūnui.....	22
Sūnaus laiškas laukiant kelionės pas tėtį į Vorkutą	26
Sūnaus Algirdo laišakai apsilankius pas tėvą	26
Tėvo laišakai sūnui Algirdui	27
Abejonės.....	27
Be teisės grįžti	28
Atostogos.....	29
Atostogos baigėsi, prof. V. Čaikausko ir daugelio	
žymių žmonių rūpesčiu, visišku išlaisvinimu	29
Laiškas sūnaus Algirdo šeimai iš Joniškėlio	30
Iš marčios Adelės atsiminimų.....	30
KAZYS PLESEVIČIUS – JAUNIMO UGDYTOJAS	32
BENDRAVIMAS SU KAZIU PLESEVIČIUMI – PAMOKA	
VISAM GYVENIMUI	35
ATSISVEIKINANT SU KAZIU PLESEVIČIUMI	36
Dr. KAZIO PLESEVIČIAUS BIBLIOGRAFIJA	
I. Disertacija.....	38
II. Knygos ir brošiūros	38
III. Moksliniai straipsniai žurnaluose, brošiūrose ir knygose.....	39
IV. Mokslinės ataskaitos.....	50
V. Disertacijos, parengtos vadovaujant dr. Kaziui Plesevičiui	53
VI. Populiarūs straipsniai.....	54

PL-52 Dr. Kazys Pleševičius. GYVENIMAS IR MOKSLINĖ VEIKLA.
BIBLIOGRAFIJA.

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Joniškėlio bandymų stotis,
2014, 72 p.

ISBN 978-609-451-002-1

UDK 631.8(474.5)(092)(01)

Redaktorė Daiva Puidokienė
Maketuotoja Irena Pabrinkienė

Nuotraukos iš asmeninio dr. Adelės Kristinos Pleševičienės albumo ir
LAMMC Joniškėlio bandymų stoties archyvo

SL 1610. 2014 06 12 4,5 spaudos lanko

Tiražas 150 egz.

Išleido Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro
Joniškėlio bandymų stotis

Spausdino UAB „Spaudvita“
Radvilų g. 16, Kėdainiai